

Editör

Prof. Dr. Cengiz Yakıncı

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, MALATYA
TDK Tıp Terimleri Çalışma Grubu Başkanı
TDK İlaç ve Eczacılık Terimleri Çalışma Grubu Üyesi
TDK Hemşirelik Terimleri Çalışma Grubu Üyesi
cengizyakinci@gmail.com

Editör Yardımcısı

Belgin Aksu

TDK Türk Dili Uzmanı
belgintezcanaksu@gmail.com

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Esmeray Acartürk

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi
E. Öğretim Üyesi ADANA
TDK Tıp Terimleri Çalışma Grubu Üyesi
esmeray.barin@yahoo.com

Prof. Dr. Ayla Bayık

Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
İZMİR
TDK Hemşirelik Terimleri Çalışma
Grubu Başkanı
bayik@ege.edu.tr

Prof. Dr. Yalçın Özkan

GATA Eczacılık Bilimleri Merkezi
ANKARA
TDK İlaç ve Eczacılık Terimleri
Çalışma Grubu Üyesi
yozkangata@gmail.com

Prof. Dr. Cengiz Aslan

Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri
Fakültesi Dekanı ELAZIĞ
carslan@firat.edu.tr

Prof. Dr. Esin Kâhya

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih
Coğrafya Fakültesi E. Öğretim Üyesi
ANKARA
TDK Tıp Terimleri Çalışma Grubu Üyesi
esinkahya2002@yahoo.com

Prof. Dr. İbrahim Yıldırım

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Tıp Fakültesi E. Öğretim Üyesi
İSTANBUL
TDK Tıp Terimleri Çalışma Grubu Üyesi
iy1442@gmail.com

Prof. Dr. İsmet Aydoğdu

Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi
MANİSA
TDK Tıp Terimleri Çalışma Grubu Üyesi
sacayak@gmail.com

Prof. Dr. Gönül Peker

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi
İZMİR
TDK Tıp Terimleri Çalışma Grubu Üyesi
peker.gonul@gmail.com

Prof. Dr. Hamza Zülfiyar

Ankara Üniv. Dil ve Tarih Coğrafya Fak.
Türkçe Bölüm E. Başkanı ANKARA
TDK Tıp ve İlaç ve Eczacılık Terimleri
Çalışma Grubu Üyesi
hamza.zulfiyar@hotmail.com

Sahibi

Logos Yayıncılık Tic. A.Ş. adına
Rifat Bahar

Yayın Koordinatörü

Hira Gizem Fidan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Prof. Dr. Cengiz Yakıncı

Dizgi-Mizanpaj

Ayfer Eryeşil
Arzu Deniz Ölmez

Yayın Türü: Yerel Süreli

Baskı Yeri/Matbaa: LOGOS YAYINCILIK

Baskı Tarihi: Nisan 2018

Yönetim Yeri: LOGOS YAYINCILIK TİC. A.Ş.

Yıldız Posta Cad. Sinan Apt. No. 36 D. 66/67 34349 Gayrettepe-İstanbul

Tel: (0212) 288 05 41 - (0212) 288 50 22 **Faks:** (0212) 211 61 85

e-posta: logos@logos.com.tr

SUNUŞ

Tıp Eğitimi, Türkiye’de son 20 yılda giderek artan hızda gelişen bir bilim alanıdır. Bu süreçte Tıp Eğitimcileri; tıp fakültesi eğitim programlarının geliştirilmesi, izlenmesi, değerlendirilmesi, yeni ve yenilikçi eğitim yöntemlerinin uygulanması ve programla bütünleşik hâle getirilmesi gibi birçok olumlu girişim ve değişime imza atmışlardır.

Tıp Eğitimi alan yazınında var olan veya yeni ortaya konulan terim, kavram ve adlandırmaların Türkçe karşılıklarının bulunmasının hem dilimizin hem de Tıp Eğitimi alanının gelişimine katkıda bulunacağına inanıyoruz. Bu gerekçeden yola çıkarak, geçmiş ve güncel, yerli ve yabancı geniş bir yelpazedeki kaynakların karşılaştırmalı incelemeleri sonucunda Tıp Eğitimi Terimleri Sözlüğü’nü hazırladık. Bu sözlükte, Türkçede kullanılan 361 Tıp Eğitimi Terimi yer almaktadır.

Dil ve sözlükler, değişen ve gelişen özellik gösterirler. Bu nedenle, Tıp Eğitimi Terimleri Sözlüğü değişim ve gelişim için ilgililerin tüm görüş ve önerilerine açıktır.

Tıp Eğitimi Terimleri Sözlüğü’nün, Tıp ve Sağlık Bilimleri alanlarındaki öğrenciler, mezunlar ve öğretim üyelerine yararlı bir başvuru kaynağı olacağını umuyoruz.

İzmir, 2018

Doç. Dr. S. Ayhan Çalışkan

Sayı editörü

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

A

açık uçlu soru *open-ended question* Kişinin konu hakkındaki bilgisi, düşüncesi ve önerisini öğrenmek için sorulan, “evet-hayır” gibi sözcüklerle yanıtlanamayan sorular. *krş. kapalı uçlu soru*

akıl hocası *mentor* yönder

akran *peer* Yaş, meslek, toplumsal durum vb. bakımından birbirine eşit olanlardan her biri. **taydaş**

akran değerlendirme *peer evaluation* Gözden geçirme veya değerlendirmenin o konuda birbirlerine eşit veya aşağı yukarı aynı düzeyde olan bireyler tarafından yapılması. **akran gözden geçirmesi**

akran gözden geçirmesi *peer review* akran değerlendirmesi

akran sınaması *peer assessment* Sınamanın ilgili konuda birbirlerinin eşiti veya aşağı yukarı aynı düzeydeki bireyler tarafından yapılması.

akranla öğrenme *peer assisted learning* Birbirlerine eşit olan veya aşağı yukarı aynı düzeyde olan bireylerin bir konuyu birbirlerini destekleyerek öğrenmeleri.

akreditasyon *accreditation* eş yetkilendirme

alan *domain* Konu veya çalışma çevresi.

alıştırma *practice* Bir davranışın veya uygulamanın iyileştirilmesi veya /ustalaşma amacıyla yinelenmesi.

uygulama, pratik

amaç *aim, goal* Eğitim alanında bir etkinliğe, bir eyleme veya bir işe başlarken erişilmek istenilen, öğrenim sürecine bütünlük ve anlam kazandıran sonuç.

amaçlanan müfredat *intended curriculum* istenen eğitim programı

amaçlı uygulamalar *deliberate practice* Hedefleri tanımlanmış ve her aşamada geri bildirim verilen tekrarlı uygulamalar.

anahtar özellikler *key features* Klinik bir olgunun (problemin) çözümlenmesinde önemi olan noktalar (basamaklar). *krş. anahtar özellikler soruları*

anahtar özellikler soruları *key features questions, KFFQ* Klinik bir olgudaki anahtar özellikleri sorgulayarak

klinik akıl yürütme becerisini ölçen, kısa yanıtı veya çoktan seçmeli test maddesi. **AÖS, KFK**

analitik değerlendirme *analytic assessment* çözümlenmeli değerlendirme

AÖS *key features questions, KFKQ* “Anahtar Özellikler Soruları” teriminin Türkçe kısaltması.

araştırma *research* Belirli bir konuda neden sonuç ilişkisini kurmak üzere planlanmış, yöntemli bilimsel inceleme.

araştırma görevlisi *resident* Belirli bir uzmanlık alanında, uzmanlaşmak için eğitim alan lisans mezunu kişi.

artırılmış gerçeklik *augmented reality* Kullanıcı deneyimini artırmak amacıyla gerçek dünyadaki nesnelere veya yerlerin üzerine bilgisayarda oluşturulan sayısal bilgilerin yerleştirilmesi.

ayakta sağlık hizmeti *ambulatory care* Hastayı sağlık kuruluşuna yatırmadan verilen tedavi ve bakım hizmeti.

ayakta sağlık hizmeti öğretimi *ambulatory care teaching* Hastayı sağlık kuruluşuna yatırmadan verilen tedavi ve bakım hizmetlerine ilişkin öğretim.

ayırtman *examiner* sınavcı

B

bağımsız çalışma *independent study* Öğrencinin önceden belirlenmiş öğrenim hedeflerine ulaşmak için gözetim ve anında yönlendirme olmadan bağımsız olarak çalışması.

bağlılık *affiliation* Bir kurumun bir başka kurum veya organizasyonla ilişkisi, ortaklığı, üyelik.

başarı *achievement* Kişinin yetenek ve yetiştirmeye bağlı olarak gösterdiği ansal veya eylemsel etkinliklerinin olumlu ürünü. **muvaffakiyet**

başarı testi *achievement test* Bir öğrencinin veya bir öğrenci topluluğunun belli bir konuda, genellikle belirli bir öğretim sonunda elde ettiği bilgi, beceri ve anlayışı ölçen test.

başarım *performance* performans

beceri *skill* Kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun biçimde sonuçlandırma yeteneği.

belgelendirme (I) *certification* Bir kişinin, eğitim programının veya kurumunun belirli ölçütlere, düzenlemelere uygun olduğunun/yetkinliğinin bağımsız bir kurum veya kuruluş tarafından yazılı olarak belirlenmesi. *krş.* **belgelendirme (II)**

belgelendirme (II) *licensure* Kişinin belirli bir alanda yeterli ve yetkin olduğuna dair belgelendirme, lisanslama. *krş.* **belgelendirme (I)**

belirtke tablosu *blueprint* Bir eğitim programında yer alan hedefler, eğitim içeriği, değerlendirme öğelerinin ve ilişkilerinin gösterildiği çizelge.

benzetim *simulation* simülasyon

beyin fırtınası *brain storming* Kişilerin bir araya gelip herhangi bir konuyla ilgili düşüncelerini tartışmaksızın açıklayarak birbirleriyle fikir alışverişinde bulunmaları.

biçimlendirici sınama *formative assessment* Öğrencilerin hedeflenen kazanımlara ulaşip ulaşmadıklarını ve gelişim alanlarını belirleyerek gelişimlerini desteklemeyi amaçlayan sınama. *krş.* **gelişim sınavı**

bilgi *knowledge* 1. Öğrenme, araştırma veya gözlem yoluyla elde edilen gerçek. 2. Kurallardan yararlanarak kişinin konuya yönelttiği anlam.

bilgilendirme *briefing* Simülasyon uygulamasının hemen öncesinde uygulama, ortam, dikkat edilecek noktalar konusunda bilgilendirme.

bilgisayar okuryazarlığı *computer literacy* Temel bilgisayar kullanımını bilme, bilgisayar yardımıyla bilgiye ulaşma, bilgisayar teknolojilerini takip edebilme.

bilgiötesi *metacognition üstbilis*

bilişsel alan *cognitive domain* Eğitim uygulamalarıyla bireylere kazandırılacak bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme bileşenlerini

içeren alan. *krş.* **Bloom taksonomisi**

bireyselleştirilmiş öğretim *individualized teaching* Öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları gözeterak her öğrenciyeye kendi beklentileri ve yeteneği ölçüsünde öğrenme olanağı sağlayan öğretim.

birinci basamak tedavi hizmetleri *primary medical care* Yatırılarak hasta tedavi edilmeyen sağlık kuruluşlarınca sunulan ayaktan tedavi hizmeti.

Bloom taksonomisi *Bloom's taxonomy* Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlardaki hedeflerin aşamalı olarak en basitten en karmaşığa doğru sıralandığı sınıflama.

Bologna süreci *Bologna process* Avrupa ülkeleri arasında yüksek öğretim ve akademik konularda standartlar geliştirmek, ayrılıkları en aza indirgerek eğitim sistemlerini geliştirmek, şeffaflık, tanınırlık ve hareketlilik süreçlerinin artırılması amacıyla gerçekleştirilen toplantılar ve anlaşmaları kapsayan süreç.

buldurucu *heuristic* Öğrencinin bağımsız araştırma ve inceleme yoluyla öğrenmeye teşvik edildiği bir öğretim yöntemi. **buluşsal**

buluşsal *heuristic* buldurucu

bütüncül *holistic* kapsamlı

bütüncül değerlendirme *holistic assessment* Performansı oluşturan özellikleri alt boyutlara ayırmadan tümü için yapılan değerlendirme.

bütüncül değerlendirme ölçeği *global ratings scale* Karmaşık veya kapsamlı beceri, işlem veya uygulamanın gerçekleştirilmesinin ve ne kadar iyi gerçekleştirildiğinin genellikle dereceli bir ölçek kullanılarak değerlendirilmesi için kullanılan ölçme aracı. *krş.* **bütüncül değerlendirme, kontrol listesiyle değerlendirme**

bütünleme sınavı *make-up examination* Öğrencinin başarısız olduğu bir sınav için verilen yeniden değerlendirilme hakkı.

bütünleşme *integration* Parçaların anlamlı ve uyumlu bir şekilde bir araya gelerek bütünü oluşturması.

bütünleştirilmiş eğitim programı *integrated*

curriculum Eğitim programının çeşitli yönlerini belirlenen konu alanlarına göre anlamlı bir birliktelik içerisinde yapılandırarak düzenleyen eğitim programı.

Ç

çekirdek eğitim programı *core curriculum* Tıp fakültesi mezununun nitelikli bir hekim olması için sahip olması gereken temel gerekliliklere veya yeterliklere yönelik olan ve tıp eğitimi süresince her bir öğrencinin öğrenmesi gereken konuları ve bunların hangi düzeyde öğretilceğini veya kazandırılacağını içeren belge. **ÇEP**

ÇEP *core curriculum* “Çekirdek Eğitim Programı” teriminin Türkçe kısaltması.

çıktı *output* Bir sürecin sonunda ortaya çıkan ürün.

çıraklık *apprenticeship* Bir meslek alanında mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarının gerçek çalışma ortamında ve uzman gözetimi altında geliştirilmesi.

çok disiplinli *multidisciplinary* Birden çok akademik bilim dalını ilgilendiren.

çok kaynaklı değerlendirme *multisource evaluation* Öğrencinin farklı gruplar tarafından değerlendirildiği, öğrenmeye rehberlik eden ve performans gelişimini destekleyen bir çeşit biçimlendirici değerlendirme yöntemi. **değerlendirme, 360° (I), değerlendirme, 360° (II)**

çok kaynaklı geri bildirim *multisource feedback* Öğrencinin, farklı gruplar tarafından performansına ilişkin geri bildirim alması.

çok meslekli *multiprofessional* Karşılıklı bir etkileşim olmaksızın birden çok meslek grubunun içinde olduğu, birden çok meslek grubunu ilgilendiren.

çoktan seçmeli sorular *multiple choice questions, MCQ* Kök, yönlendirme (soru) ve olası seçeneklerden oluşan, genellikle tek seçeneğin doğru olduğu bilgi alanının ölçme ve değerlendirmesinde kullanılan test maddesi. **ÇSS**

çözümleme *debriefing* Simülasyon uygulaması

sonrasında katılımcıların yansıtma (refleksiyon) yaptığı, akranların ve yönlendiricinin geri bildirim verdiği eğitsel süreç.

çözümlemeli değerlendirme *analytic assessment* Performansı oluşturan özellikleri alt boyutlara ayırarak yapılan değerlendirme. **analitik değerlendirme**

ÇSS *multiple choice questions, MCQ* “Çoktan Seçmeli Sorular” teriminin Türkçe kısaltması.

D

danışma *ounseling* Bilgi ve görüş alma.

davranış *behavior* Organizmanın uyarılar karşısındaki tepkilerinin bütünü.

değerlendirme (I) *appraisal* Niteliklerini, başarılarını veya ihtiyaçlarını değerlendirmek için birisini veya bir şeyi inceleme eylemi. *krş.* **değerlendirme (II), değerlendirme (III), eleştirel değerlendirme**

değerlendirme (II) *assessment* 1. Ölçme ve değerlendirme. 2. Bilgisini, yeteneğini, yeterliliğini veya niteliğini yoklamak, sınamak. *krş.* **değerlendirme (I), değerlendirme (III), eleştirel değerlendirme**

değerlendirme (III) *evaluation* Ölçümle elde edilen verilerin bir ölçütle karşılaştırılarak yorumlanması, anlam çıkarılması, karara ve sonuca varılması. *krş.* **değerlendirme (I), değerlendirme (II), eleştirel değerlendirme**

değerlendirme ölçęi *rating scale* Değerlendirilecek nesneyi doğru, nesnel bilgilere göre ve önceden belirlenmiş özellikler açısından değerlendirmek amacıyla düzenlenen ölçme aracı.

değerlendirme, 360° (I) *assessment, 360°* çok kaynaklı değerlendirme

değerlendirme, 360° (II) *evaluation, 360°* çok kaynaklı değerlendirme

demonstrasyon *demonstration* gösterme

deneyerek öğrenme *experiential learning* Bireylerin önceki deneyimleri ışığında yeni deneyimlerini anlamlandırmak amacıyla eylemlerini düşünerek analiz

etmesi, değerlendirmesi ve yeniden yapılandırması.

yaşantısal öğrenme

deneysel öğrenme *experimental learning*
deneyerek öğrenme

ders *lecture* sunum

ders dışı etkinlikler *extracurricular activities*

Eğitim programı kapsamı dışındaki etkinlikler.

devinişsel alan *psychomotor domain* psikomotor alan

dillendirme *speak up* Karşılaşılan problemleri bir durumu bildirme, anlatma, açıklama sorumluluğu gösterme.

disiplin temelli yaklaşım *discipline-based approach* Klasik eğitim olarak da adlandırılan, eğitim programının organ sistemleri yerine bilim alanları temelinde oluşturulduğu eğitim yaklaşımı.

disiplinler arası *interdisciplinary* Bilim alanları arası. *krş.* **disiplinler arası öğrenme**

disiplinler arası öğrenme *interdisciplinary learning* Sorunlar veya konuların bir başlangıç noktası olarak alınarak farklı bilim alanlarına ait açılardan incelenmesi.

doğru-yanlış tipi test maddesi *true-false item* Sınananın doğruluğuna veya yanlışlığına karar verdiği, bilginin ölçme ve değerlendirmesinde kullanılan önerme.

doktor *doctor* 1. Tıp fakültesi mezunu. hekim 2. Doktora eğitimini tamamlayan.

dönüt *feedback* geri bildirim

duyuşsal alan *affective domain* Eğitim uygulamalarıyla bireylere kazandırılacak ilgi, değer verme, farkındalık, sorumluluk ve tutumlar gibi davranış eğilimleri ve duygusal bileşenlerini içeren alan. *krş.* **Bloom taksonomisi**

E

e-gelişim dosyası *e-portfolio* Elektronik ortamlar kullanılarak hazırlanan gelişim dosyası. **e-portfolio**

eğitici *educator* Eğitimi sağlayan, eğitim işiyle uğraşan

eğitici *instructor* 1. Eğitimi sağlayan, eğitmeye elverişli veya eğitsel değerleri bulunan kişi. 2. Belli bir bilgiyi veya beceriyi öğretmeyi kendisine meslek edinmiş kimse.

eğitici gelişimi *faculty development* Eğitimcilerin rollerini yerine getirmelerini sağlayan yetkinlikleri geliştirmelerini ve üretkenliklerini korumalarını destekleyen süreçlerin tamamı.

eğitici hasta *patient instructor* Kendi bedeni üzerinde girişimsel olmayan muayeneleri öğretmek üzere eğitim almış standart hasta.

eğitim *education* Bireyde davranış değiştirme süreci.

eğitim bilimcisi *educationist* Eğitim bilimi alanında uzman kişi.

eğitim hedefleri *educational objectives* Bir eğitim sürecinin sonunda kazandırılacak olan hedefler.

eğitim iklimi *educational climate* Eğitim ortamındaki kişiler tarafından algılanan ve davranışları etkileyen öğrenme ortamının niteliği ve bunun temel alındığı ortak davranışlar bütünü.

eğitim programı *curriculum* Öğrenene, okul ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği. **müfredat**

eğitim programı standartları *curriculum standards* Eğitim programının bir kurul veya yetkili organizasyon tarafından asgari şartları belirlenmiş ölçütleri.

eğitim yönlendiricisi *tutor* Öğrenen merkezli uygulamalarda öğrencilerin öğrenim kazanımlarına ulaşmalarını destekleyen veya kolaylaştırıcı rol üstlenen öğretim elemanı, kolaylaştırıcı. *krş.* **klirik eğitim yönlendiricisi**

eğitimsel *educational* eğitsel

eğitsel *educational* Eğitici yönü veya değeri olan, eğitimle ilgili.

elektronik öğrenme *e-learning* e-öğrenme

eleştirel değerlendirme *critical appraisal* Kanıtların geçerliliğinin, sonuçlarının ve kişinin çalışmasıyla

olan ilgisinin sistematik olarak değerlendirilmesi ve yorumlanması süreci.

empati *empathy* Karşısındaki bir kişinin iç dünyasındaki duyguları ve bakış açısını anlamayı ve bu anlayışı iletilebilmeyi içeren bilişsel özellik.

en iyi kanıta dayalı tıp eğitimi *best evidence medical education, BEME* Eğitim yöntem ve yaklaşımlarında en iyi kanıtların temel alınması.

en iyi uygulama *best practice* Doğru veya en etkili olduğu kabul edilen veya öngörülen mesleki işlemler ve süreçler bütünü.

entegre öğretim *integrated teaching* Öğrenim kazanımlarının farklı disiplinlerin katılım ve katkısıyla bir arada işlenerek bütünsel öğrenmeye ulaşmayı hedefleyen program modeli.

e-öğrenme *e-learning* Bireyin bilgiye zaman ve mekândan bağımsız olarak senkron (eş zamanlı) veya asenkron (farklı zamanlarda) erişmesini ve öğrenmesini sağlamak amacıyla internet ve benzeri iletişim teknolojilerinin kullanılması, elektronik öğrenme.

e-portfolio *e-portfolio* e-gelişim dosyası

erken klinik temas *early clinical contact* Klinikle erken karşılaşma.

e-sağlık *e-health* İnternet üzerinden sağlanan her türlü elektronik sağlık hizmeti

eş yetkilendirme *accreditation* Yasal bir organın bir eğitim kurumunu veya eğitim programını amaçlanan eğitim hizmetlerini sunmak için onaylanmış ölçütleri karşılaması açısından araştırması, değerlemesi ve tanınması süreci. **akreditasyon**

etik *ethics* İyi ve doğru kavramlarının ne olduğunu, "mutlak iyi, mutlak doğru"nun olup olmadığını, bunlara ulaşıp ulaşılamayacağını araştıran felsefe dalı. *krş. meslek etiği*

etkin öğrenme *active learning* Öğrenme sorumluluğunun öğrencide olduğu ve sürece aktif katılım ve katkısının beklendiği öğrenme.

F

fakülte *faculty* Bir üniversitenin, öğrenim alanı veya uzmanlık konusu bakımından -*eğitim programının sonunda diploma veren*- ayrılmış kollarından her biri.

Flexner Raporu *Flexner Report* Tıp eğitiminin "Temel Bilimler ve Klinik Bilimler" dönemlerine ayrılarak tam zamanlı çalışan eğitimciler tarafından yürütülmesine ve bilimsel temellere dayalı olarak yapılandırılmasına önemli etkisi olan, 1910 yılında Abraham Flexner tarafından yazılan "Birleşik Devletler ve Kanada'da Tıp Eğitimi" adlı rapor.

G

geçerleme *validation* Geçerliliğin değerlendirilmesinde ne tür ve ne ölçüdeki kanıtın hangi gerekçeyle nasıl analiz edileceğine ilişkin izlenecek yol ve bu değerlendirmeye temel oluşturan kanıtların ortaya konmasında kullanılan yöntem, teknik ve işlemlerin tamamı.

geçerlilik *validity* geçerlilik

geçerlilik *validity* Test veya ölçek gibi ölçme araçlarıyla gerçekleştirilen ölçümle elde edilmiş puanlar üzerinden yapılan yorumların ve alınan kararların uygunluk ve yeterliliğinin kuramsal dayanak ve ampirik kanıtlar tarafından desteklenme derecesi hakkında belirli bir çerçevede yürütülen değerlendirmelerin tamamına göre varılmış olan yargı. **geçerlik**

geçme notu belirleme *standard setting* ölçüt belirleme

gelişim dosyası *portfolio* Tanımlanmış bir süreç boyunca öğrenenin ortaya koyduğu öğrenme ürünlerini yansıtan, çalışmalarını ve etkinliklerini içeren ve öğrenenin bireysel gelişimi ve performansı hakkında ayrıntılı bilgi sağlayan dosya.

gelişim dosyası değerlendirme *portfolio assessment* Bir dönem boyunca gelişim dosyasında biriktirilen tüm çalışmaların önceden belirlenen puanlama yönergelerine göre değerlendirilmesi, tüm değerlendirme.

gelişim dosyası temelli öğrenme *portfolio-based learning* Deneyimlerle ilgili yansımalar (refleksiyonlar) yazarak oluşturulan ürün dosyalarının süreçleri belgelendirdiği öğrenme.

gelişim sınavı *progress test* Bir eğitim programı süresince öğrenenlerin edindikleri kazanımlara ilişkin zaman içinde ortaya çıkan değişimin düzenli ve sistematik olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla süreli olarak gerçekleştirilen bilgi sınavları.

gerçekçi sınav etkinliği *authentic assessment* Öğrencilerin bilgi ve becerilerini; gerçek yaşamla bağlantılandırarak mesleki uygulama koşullarında kullanmalarını gerektiren bir değerlendirme etkinliği.

gerçeklik *authenticity* Gerçeğe, aslına uygunluk.

gereksinim çözümlemesi *needs analysis* Bir amaca ulaşmak için gerekli istemlerin ve verilerin çözümlenmesi işi.

geri bildirim *feedback* Yapılan bir davranışın, düzenlemenin sonucu hakkında çevreden edinilen bilgi.

dönüt

geri öğretme *teach back* Kişiden veya hastadan ne anladığını kendi sözcükleriyle anlatmasını isteme.

gizli eğitim programı *hidden curriculum* örtük eğitim programı

gösteri *demonstration* gösterme

gösterim *demonstration* gösterme

gösterme *demonstration* Teknik veya klinik becerinin eğitim alan gruba örnek uygulama olarak sunulması. **gösteri, gösterim, demonstrasyon**

gözlem yoluyla öğrenme *observational learning* Bireyin bir başkasının davranışını gözleyerek yaptığı algısal öğrenme biçimi.

güvenirlilik *reliability* Farklı hata kaynaklarına bağlı olarak ölçüme ilişkin ortaya çıkabilecek rastlantısal hataların ölçüm sonuçlarını etkileme ve değiştirme derecesi.

güvenirlilik *accountability* sosyal güvenirlilik

H

halk sağlığı *public health* Organize edilmiş toplumsal çalışmalar sonunda çevre sağlık koşullarını düzelterek, bireylere sağlık bilgisi vererek, bulaşıcı hastalıkları önleyerek, hastalıkların erken tanı ve koruyucu tedavisini sağlayacak sağlık örgütleri kurarak, toplumsal çalışmaları her bireyin sağlığını sürdüreceği bir yaşam düzeyini sağlayacak biçimde geliştirerek hastalıklardan korunmayı, yaşamın uzatılmasını, beden ve ruh sağlığıyla çalışma gücünün artırılmasını sağlayan bir bilim ve sanat.

halk sağlığı *community medicine* toplum hekimliği

harmanlanmış öğrenme *blended learning* Web tabanlı- elektronik ortam ve klasik yüz yüze eğitim yöntemlerinin bir arada kullanıldığı eğitim modeli.

hasta yönetimi problemleri *patient management problems, PMP* Hastalıkların/olguların yönetimi sırasında hekimin alması gereken kararların simüle edildiği ve klinik karar vermeyi ölçmek için kullanılan sınav yöntemi.

hastabaşı eğitim *bedside teaching* Gerçek hastaların bulunduğu bir ortamda tanı süreci ve hasta bakımında bütüncül bir yaklaşım sağlamak üzere anamnez alma ve fizik muayene becerilerinin mesleki tutumla birleştirildiği, bağlamsal öğrenmenin gerçekleştirildiği, sağlık hizmetinin sunulduğu klinik eğitim yöntemi.

hastalık *disease* Organlarda, organ sistemlerinde veya bir organizmada tanınabilir belirti ve bulguları olan ve birçok durumda bilinen bir nedene bağlı bedensel işlev bozukluğu veya yıkıcı süreçler.

havalanma *venting* Simülasyon uygulamasının hemen ardından uygulamayla ilgili duyguları, heyecan yaratan anları paylaşma.

hedef *objective* Kişide geliştirmek istenen özellikler.

hekim *physician* Tıbbi uygulamalar için eğitim görmüş ve kanun tarafından yetkilendirilmiş kişi. **doktor**

hesap verebilirlik *accountability* sosyal güvenirlilik

hibrit simülasyon *hybrid simulation* karma simülasyon

Hipokrat andı *Hippocratic oath* Tıbbın babası kabul edilen Hipokrat'ın (MÖ 460-377) adıyla anılan, hekimlik mesleğinin etik değer, davranış ve sorumluluklarını içeren ve hekimlerin mesleğe başlarken tutma sözü verdikleri yemin.

İ

ihtiyaç analizi *needs analysis* Gereksinim çözümlemesi.

iletişim *communication* **1.** Düşünce veya duygunun jestler, mimikler, yazılı veya görsel araçlar gibi çeşitli araçlarla bir kişiden diğer kişiye aktarımı. **2.** Hekim ile hasta arasında karşılıklı anlama veya anlayışın sağlanması.

iletişim becerileri *communication skills* Düşünce veya duygunun bir kişiden diğer kişiye aktarımı için uygun araçları ve yöntemleri kullanabilme.

insan bilimlerinde tıp *medical humanities* Sanat, tarih, felsefe, etik, sosyoloji, antropoloji, teoloji gibi insana dair alanlarda tıp, sağlık ve sağlık çalışanlarına dair üretilen veya bu alanların perspektifinden sağlığı anlamaya ve anlatmaya çalışan yaklaşım.

intörnlük *internship* Tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin hastane ortamında klinik karar verme ve temel klinik becerilerini uygulayarak veya kullanarak kapsamlı klinik deneyim elde ettikleri ve ilgili becerileri geliştirdikleri eğitim süreci.

istenen eğitim programı *intended curriculum* Belirlenen eğitim amacına bağlı kalınarak planlanan ve öğrencilerin kazanması hedeflenen yeterliliklere ulaştırılması sürecini ve yöntemini tanımlayan ayrıntılı program. **amaçlanan müfredat**

iş birliği *collaboration* Ortak bir amaç veya hedef doğrultusunda oluşturulan çalışma ortaklığı.

iş birliğine dayalı öğrenme *cooperative learning* iş birlikli öğrenme

iş birliğiyle öğrenme *cooperative learning* Küçük gruplar oluşturarak bir problemi çözmek veya bir görevi yerine getirmek üzere ortak bir amaç uğruna birlikte çalışma yoluyla bir konuyu öğrenme yaklaşımı, iş birliğine dayalı öğrenme. *krş. iş birlikli öğrenme*

iş birlikli öğrenme *collaborative learning* Öğrenenlerin ortak bir amaç için birlikte çalışmalarlarıyla yürütülen öğrenme şekli. *krş. iş birliğiyle öğrenme*

iş ortamında değerlendirme *workplace-based assessment* Adayların klinik becerilerinin sağlık hizmetinin verildiği çalışma koşullarında değerlendirilmesi ve bu amaçla kullanılan ölçme değerlendirme yöntemleri. *krş. mini klinik değerlendirme (mini-KS), çok kaynaklı değerlendirme*

işlem *procedure* Belli bir amaçla belli bir yöntem kullanarak yapılan iş, eylem.

işlem becerilerinin doğrudan gözlemi *direct observation of procedural skills, DOPS* Öğrenenlerin iş ortamında gerçekleştirdikleri işlemler sırasında gözlenerek değerlendirildiği ve geri bildirim aldıkları biçimlendirici sınamaya yöntemi. *krş. biçimlendirici sınamaya*

K

kabul edilebilir performans düzeyi *acceptable level of performance, ALP* Bir görevden (genellikle ölçme değerlendirme etkinliklerinden) başarılı sayılmak için tamamlanması gereken sınır. *krş. ölçüt belirleme*

kalite garantisi *quality assurance* nitelik güvencesi
kalite güvencesi *quality assurance* nitelik güvencesi

kapalı uçlu soru *closed-ended question* Yanıtı önceden tanımlanmış seçeneklerden birisi olan soru. *krş.*

açık uçlu soru

kapsamlı eşleştirme soruları *extended matching questions, EMQ* Bir konu alanına özel soru setleri hâlinde hazırlanan ve konu, seçenek listesi, yönergeyle bir veya daha fazla sayıda olgudan oluşan çoktan seçmeli test maddeleri.

karar verme *decision-making* Var olan seçenekler arasından mantıklı bir seçim yapmayı sağlayan düşünce süreci. *krş.* **kliniik karar verme**

karma simülasyon *hybrid simulation* Sağlık alanındaki simülasyonlarda; bir parça görev eğiticisinin (örn. üriner kateter modeli) bir simüle/standartize/standart hastayla gerçekçi bir şekilde birleştirildiği ya da bir senaryo içerisinde ardışık zamanlarda bir yüksek gerçeklikli simülasyonla bir simüle/standartize/standart hastanın kullanıldığı bütünlük yöntemi. **hibrit simülasyon**

karşılaştırmalı değerlendirme *benchmarking* Bir organizasyonun performans düzeyini artırmak için kendi içinde ve/veya diğer organizasyonlardaki en iyi uygulamayı tespit ederek kendi organizasyonuna uyarlaması.

kavram haritası *concept mapping* Kavramları ve kavramlar arasındaki ilişkileri gösteren, anlamlı öğrenmeyi ve bilgilerin kalıcılığını destekleyen görsel grafik.

kazanım *outcome* ürün

kendi kendine öğrenme *self-directed learning* Bireyin kendi bilgi düzeyini fark edip eksik olduğu alanları bilgiye ulaşarak tamamlayabilmesi.

kısa yanıtı sorular *short-answer questions, SAQ* Yanıtı genellikle bir kelime veya kısa bir cümle yazarak verilen ölçme ve değerlendirme aracı. **KYS**

kliniik akıl yürütme *clinical reasoning* Hastayla ilgili bilgi ve ipuçlarını kullanarak uygun tanı koyma, tedaviyi planlama, uygulama ve sonuçları değerlendirme süreci.

kliniik değerlendirme sınavı *clinical evaluation exercise* Kliniik performansın eğitim sürecinde kliniik ortamlarda gözlemlendiği, geri bildirimlerle öğrenmenin desteklendiği değerlendirme yöntemi.

kliniik eğitim yönlendiricisi *clinical tutor* Kliniik uygulamalarda, öğrenenin gözetiminden veya değerlendirilmesinden sorumlu öğretim elemanı, doktor veya diğer sağlık personeli *krş.* **eğitim yönlendiricisi**

kliniik karar verme *clinical decision-making*

Karşılaşılan sağlık sorunlarına tanı koyma süreci.

kliniik rehberler *guidelines* Tanı koyma ölçütleri ve karar süreçleri, hasta yönetimi, tedavi gibi sağlık bakımı alanlarında yol gösterme amacıyla hazırlanan doküman. **rehberler**

kliniik sözlü sınav *clinical oral examination, COE* Değerlendirmecilerin sözel olarak iletildiği sorulara veya isteklere ilişkin olarak öğrencilerin kliniik performansını değerlendirdiği, yapılandırılmadığı takdirde geçerlik ve güvenilirlik kaygısı içeren bir değerlendirme yöntemi.

kliniik stajlar *clerkships* Tıp öğrencilerinin eğitim programının son yıllarında dönüşümlü olarak tıp uygulamaları yaptıkları dilimler.

kliniik yeterlik *clinical competence* Hasta bakımıyla doğrudan ilişkili görevleri geçerli veya kabul edilebilir şekilde uygulayabilmek.

kliniikle erken karşılaşma *early clinical contact* Kliniik öncesi yıllarda hastalığı veya sağlık çalışmasının rolünü öğrenmeyi güçlendirecek sosyal veya kliniik bağlamda gerçek hastayla karşılaşma.

koçluk *coaching* Hedefe ulaşmak, beceri veya yetkinlik geliştirmek için bir kişiye veya bir gruba yön verme veya yönlendirme.

kolaylaştırıcı *facilitator* eğitim yönlendiricisi

kontrol listesi *checklist* Yapılacak işlem veya uygulamanın basamaklar şeklinde tanımlandığı liste.

kontrol listesiyle değerlendirme *checklist evaluation* Basamaklar şeklinde tanımlanan bir listede bir işlem veya uygulamanın değerlendirilmesi.

konu temelli öğretim *subject-based teaching* İlgili alana ait değişmeyen evrensel bilginin önceden belirlenen konular ve düzeylerle öğrenciye kazandırılmasını temel alan öğretim.

koruma *prevention* Sağlam kişilerin hasta olmaması veya hastalıklara erken dönemde tanı konarak uygun tedavinin yapılabilmesi için kaynak, bulaşma yolu ve sağlam kişiye yönelik tüm işlemler.

koruyucu hekimlik *preventive medicine*

Bireylerin, toplumun sağlığına odaklanan; sağlığın geliştirilmesi ve korunmasını, iyilik hâlini, hastalıklardan, sakatlıklardan ve ölümden korunmayı hedefleyen hekimlik uygulamaları.

kriter *criterion* ölçüt

kurs *course* Öğretim ve öğrenim etkinlikleri dizisi.

küçük grupta öğretim *small group teaching* Belirli bir konunun özgürce tartışılmasına tüm öğrencilerin katıldığı, öğrenen merkezli eğitim etkinliği.

KYS *short-answer questions*, **SAQ** “Kısa Yanıtlı Sorular” teriminin Türkçe kısaltması.

L

liderlik *leadership* Sorunların çözümüne yönelik bilgiye dayalı karar verme ve uygulamalarla sorumluluk üstlenen kişi.

lisanslama *licensure* belgelendirme (II)

M

madde *item* test maddesi

madde analizi *item analysis* Bir testi oluşturan soruların kalitesini ve testi bir bütün olarak değerlendirilebilmek için öğrenci yanıtlarını ayrıntılı olarak inceleme ve yorumlama süreci. soru analizi

MAE *Interprofessional Education*, **IPE** “Mesleklerarası Eğitim” teriminin Türkçe kısaltması.

MAİ *Interprofessional Collaboration*, **IPC** “Mesleklerarası İşbirliği” teriminin Türkçe kısaltması.

manken *manikin*, *mannequin* İnsan vücudunun tümü veya belirli bir bölümünü temsil eden araç.

MAÖ *Interprofessional Learning*, **IPL** “Meslekler arası Öğrenme” teriminin Türkçe kısaltması.

mentor *mentor* yönder

meslek dili *jargon* Aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dilden ayrı olarak kullandıkları özel dil veya söz dağarcığı.

meslek etiği *professional ethics* Meslek mensuplarının uyması ve uygulaması beklenen ilke ve

kurallar bütünü. *kry. etik*

meslekler arası *interprofessional* Karşılıklı etkileşim zemininde birden çok meslek grubunun içinde olduğu, birden çok meslek grubunu ilgilendiren.

meslekler arası eğitim *interprofessional education*, **IPE** İki veya daha fazla sayıda meslek grubu öğrencisinin, etkili iş birliğini geliştirmek ve sağlık hizmetinin niteliğini artırmak için konu hakkında ve birbirleri hakkında bilgi edinmelerini ve birbirlerinden öğrenmelerini sağlayan eğitim yöntemi. **MAE**

meslekler arası iş birliği *interprofessional collaboration*, **IPC** Farklı meslek grubundan sağlık çalışanının, etkili iş birliğini geliştirmek ve sağlık hizmetinin niteliğini artırmaya yönelik bir ekip içinde birlikte çalışması. **MAİ**

meslekler arası öğrenme *interprofessional learning*, **IPL** İki veya daha fazla meslek grubunun birlikte çalışma becerisini ve hizmet kalitesini artırmak amacıyla birlikte, birbirleri hakkında ve birbirlerinden öğrenmeleri. **MAÖ**

mesleksi beceri laboratuvarı *clinical skills laboratory* Öğrencilerin temel mesleki becerileri gerçek hastalarla karşılaşmadan önce modeller veya mankenler üzerinde edinmelerine olanak sağlayan eğitim ortamı.

mezun *graduate* Bir okulu bitirerek diploma almış (kimse).

mezuniyet sonrası tıp eğitimi *graduate medical education*, **GME**, *postgraduate medical education* Bir akademik alanda lisans eğitiminin tamamlanmasının ardından uzmanlaşmayı sağlayan, eğitim, öğretim ve uygulamalı çalışmalarla ilgili bilimsel araştırmaların sonuçlarını ortaya koyup değerlendirmeyi kapsayan eğitim.

mini-KD *mini-clinical evaluation exercise*, **mini-CEX** “mini-klinik değerlendirme” teriminin Türkçe kısaltması.

mini-klinik değerlendirme *mini-clinical evaluation exercise*, **mini-CEX** Öğrenenlerin gerçek hastayla karşılaşmalarının gözlemlenerek değerlendirildiği

ve başarımları konusunda gözlemciden yapıcı geri bildirim aldıkları biçimlendirici bir ölçme ve değerlendirme yöntemi. *krş. biçimlendirici sınama, iş ortamında değerlendirme, mini-KD*

minimum temel gereksinimler *minimum essential requirements* Tıp fakültesi mezununun, uzmanlık eğitimine başlamaya veya (gözetim altında veya bağımsız) sağlık hizmeti sunmaya hazır olduğundan emin olmak için sahip olması gereken tıbbi temel bilgi, beceri, tutum, profesyonel davranış ve etik değerlerin tümü.

modifiye edilmiş metin tipi soru *modified essay question, MEQ* Özel bir tema/hasta senaryosu etrafında yapılandırılan, ardışık açık uçlu sorulardan oluşan test maddesi.

mulaj *moulage* Simülasyona gerçekçilik katmak için makyaj ve kalıpların (kan, kusmuk, açık kırıklar vb.) insan veya simülatörün değişik bölümlerine (kol, göğüs, kafa vb.) uygulanması.

müfredat *curriculum* eğitim programı

N

nesnel örgün klinik sınav *objective structured clinical examination* yapılandırılmış klinik sınav

nesnel yapılandırılmış klinik sınav *objective structured clinical examination* yapılandırılmış klinik sınav

nicel *quantitative* 1. Nicelikle ilgili, kantitatif. 2. Sayılabilen, ölçülebilendir niceliksel veriler.

nitel *qualitative* 1. Nitelikle ilgili, kalitatif. 2. Sayılamayan, ölçülemeyen niteliksel veriler.

nitelik geliştirme *quality improvement* Kalitenin artırılması için yapılan işlem.

nitelik güvencesi *quality assurance* Bir şeyi tanımlayan temel özelliklerinin garantisi. kalite güvencesi, kalite garantisi.

norm dayanaklı *norm referenced* Bireyin performansıyla grup performansını karşılaştırmayı sağlayan.

not sistemi *grading system* Öğrencilere ait sınav değerlendirmelerini belirli bir ölçlele sınıflandırıp sıralamaya koyan sistem.

NÖKS *objective structured clinical examination* “nesnel örgün klinik sınav” teriminin Türkçe kısaltması.

NYKS *objective structured clinical examination* “nesnel yapılandırılmış klinik sınav” teriminin Türkçe kısaltması.

O

olgu yönetimi *case management* Bir hastanın sağlık ve bakım gereksinimlerini karşılamak için özellikle hastanın birden fazla sağlayıcıdan hizmet alması gereken durumlarda hizmetlerin eş güdümü.

olguya dayalı öğrenme *case-based learning, CBL* Gerçek yaşamla bağlantılı senaryoların, olguların tartışıldığı, bilgi kazanımını, analizi, iletişim becerilerini destekleyen öğrenme yöntemi.

organ temelli öğretim *organ-based teaching* Organ sistemleri temel alınarak yapılandırılmış eğitim.

OSCE *objective structured clinical examination* “nesnel yapılandırılmış klinik sınav” teriminin İngilizce kısaltması.

oyunlaştırma *role playing* rol oynama

Ö

öğrenen learner Öğrenme, araştırma veya gözlem yoluyla veri elde etmeye çalışan kişi.

öğrenen merkezli eğitim *learner-centred education* Eğitim programının öğrenenin gereksinimine ve elde edeceği yeterlilik veya yetkinliklere göre yapılandırıldığı eğitim modeli.

öğrenilen eğitim programı *learned curriculum* İstenen eğitim programından öğrencilerin gerçekte öğrendikleri bölüm.

öğrenme learning Bilgiyi araştırma veya gözlem yoluyla zihne yerleştirme, gerektiğinde geri çağırma ve kullanma süreci.

öğrenme kaynakları *learning resources* Bilgi elde etmek için kullanılan yazılı, görsel, işitsel eğitim materyali.

öğrenme ortamı *learning environment* Paydaşları öğrenen, öğreten ve eğitim programından oluşan, öğrenme sürecinin gerçekleştiği ortam.

öğreten merkezli eğitim *teacher-centred education* Tüm kararların öğretmen tarafından alınması ve uygulanması, öğrencinin ise kendisine sunulan içeriği pasif bir şekilde dinlemesi ve izlemesi esasına dayalı eğitim.

öğretim instruction **1.** Belli bir amaca göre gereken şeyleri öğretme işi. **2.** Bir eğitim kurumunda bir küme öğrenciye belli dal veya konularda bilgi verme. **3.** Öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gereçleri sağlama ve kılavuzluk etme eylemi.

öğretim hedefleri *instructional objectives* Bir öğretim dönemi sonunda kazandırılacak olan hedefler.

öğretim üyesi *faculty* Yükseköğretim kuruluşlarında görevli profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi, akademisyen.

ölçek *scale* Kıyaslama, tanımlama aracı.

ölçme *measurement* İlgilenilen niteliklerin veya özelliklerin amaca, araca ve olanaklara bağlı olarak nicelleştirilmesi veya sayısallaştırılması çabası, işlemi veya süreci.

ölçün standard Bir yargıya varmak veya değer vermek için başvuru ilke, kıstas, kriter. **standart**

ölçüt criterion Bir yargıya varmak veya değer vermek için başvuru ilke. **kriter**

ölçüt belirleme *standard setting* Ölçme değerlendirme sonuçlarını (geçme-kalma sınırını) belirleyen kesme (cut-off) puan değerini belirleme yöntemi. *krş.* kabul edilebilir başarı düzeyi. standart belirleme, geçme notu belirleme

ölçüt imi benchmark Herhangi bir konuda yapılacak değerlendirmede temel alınan ölçüt veya değer.

ölçüte dayalı değerlendirme *criterion-*

referenced assessment Önceden belirlenmiş bir ölçüte göre değerlendirme (o ölçüte ulaşıldığının veya üstüne çıktığının değerlendirilmesi).

ön araştırma pilot study Ana araştırmanın temel bileşenlerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek amacıyla öncesinde yürütülen küçük ölçekli çalışma.

ön bilgilendirme *prebriefing* Simülasyon uygulaması öncesinde katılımcıları bilgilendirme, hazır bulunuşluğu sağlama.

ön test pretest Eğitim sürecinin başlangıcında uygulanan ve öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyini değerlendiren test.

örgün eğitim formal education **1.** Kişilerin iş ve meslek alanlarında çalışmaya başlamadan önce okul veya okul niteliği taşıyan yerlerde genel ve özel bilgiler bakımından yetişmelerini sağlamak amacıyla belli yasalara göre düzenlenen eğitim. **2.** Düzenli, planlı ve yöntemli biçimde verilen herhangi bir eğitim.

örgün eğitim programı explicit curriculum Örgün eğitime ait ders planı ve ilgili tüm belgelerini içeren program. **müfredat**

örtük eğitim programı hidden curriculum Resmî olarak tanımlanmamış, sosyal ve toplumsal etkileşimler sonucu ortaya çıkan bazı değer ve normların öğrencilere aktarıldığı program. **gizli eğitim programı**

öz değerlendirme self-assessment Konuyla ilgili kendi bilgi ve beceri düzeyini ayırt edebilme.

öz düzenleyici öğrenme self regulated learning Kişinin kendi bilişsel süreçlerini tanıma, kendi kendine öğrenme yolunda kullandığı süreç ve strateji.

P

parça görev eğitici *task trainer, part-task trainer, partial task trainer* Öğrenilen işlem veya becerinin (venöz kan alma, lomber ponksiyon yapma, göğüs tüpü yerleştirme vb.) anahtar özelliklerinde eğitim vermek üzere tasarlanmış maket veya model.

PDÖ Problem-Based Learning, PBL "Probleme

Dayalı Öğrenim” teriminin Türkçe kısaltması.

performans *performance* Belirli bir görevi yerine getirme. **başarım**

performans değerlendirme *performance assessment* Sınama durumlarında öğrencilerin belirli bir görev veya işteki edim düzeylerini belirlemeye yönelik yapılan değerlendirme.

planlanan eğitim programı *planned curriculum* Uygulamak üzere hazırlanan eğitim programı.

pratik *practice* alıştıрма

pratik yapmak *practice* alıştıрма yapmak, uygulama yapmak

problem çözme *problem solving* Bir problemin tanımlanması, nedenlerinin belirlenmesi, çözüm alternatiflerinin bulunarak uygulanması eylemi.

probleme dayalı öğrenim *problem-based learning, PBL* Bir senaryo temelinde ve saptanan sağlık sorunlarının çözümlenmesine yönelik çalışma sürecinde öğrencilerin önceki bilgilerini kullanmaları, gereksinim duydukları öğrenim hedeflerini belirlemeleri, öğrenmeleri ve tartışmalarına dayanan öğrenci merkezli aktif eğitim yöntemi.

profesyonizm *professionalism* Yaşantımızdaki söz ve sorumlulukları uygulamak için gerekli nitelikler seti, mesleğe ilişkin profesyonelleşme süreci.

program değerlendirme *program evaluation* Eğitim programının izlenmesi, niteliği ve etkinliğinin artırılması amacıyla tasarımı, uygulaması ve sonuçlarına ilişkin bilgilerin sistematik olarak toplanması ve analiz edilmesi süreci.

program geliştirme *program development* Eğitim programının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucu elde edilen bulgulara göre yeniden düzenlenmesi süreci.

proje tabanlı öğrenme *project based learning* Öğrencilerin otantik, ilgi çekici ve karmaşık bir sorunun veya yaşamlarında karşılaşılabilecekleri gerçek bir problemin çözümü üzerinde bireysel veya küçük gruplar hâlinde

yaşama benzeyen bir yaklaşımla çalıştıkları öğrenme.

psikomotor alan *psychomotor domain* Duyu organları, zihin ve kas koordinasyonunu gerektiren becerilerle ilgili alan. **devinişsel alan**

puanlama yönergesi *rubric* Öğrenci performansının daha önceden belirlenen ölçütlere göre dereceli olarak puanlanması.

R

rastlantısal öğrenme *incidental learning* Önceden planlanıp amaçlanmayan, bir etkinlik veya yaşantı sonucu rastgele koşullar içerisinde gerçekleşen öğrenme.

refleksiyon *reflection* yansıtma

rehber hasta *guiding patient* Kendi bedeni üzerinde girişimsel (ürolojik, rektal ve genital) muayeneleri öğretmek üzere eğitim almış standart hasta.

rehberler *guidelines* klinik rehberler

rehberli öğrenme *guided learning* Eğiticinin yönlendirmesi, yardımı ve önerileriyle tasarlanmış bir plana göre gerçekleşen öğrenme.

rol oynama *role play, role playing* Bilgi ve becerilerin geliştirilmesi veya artırılması için öğrenenlerin bir olgudaki belirli rolleri sergilediği deneyime dayalı eğitim tekniği.

rolden çıkma *de-roling* Simülasyon uygulaması sonrasında üstlenilen görevde canlandırılan kişi olmaktan uzaklaşma, canlandırılan kişiye dışarıdan bakma.

S

sağlığın geliştirilmesi *health promotion* Sağlık eğitimi, nitelikli sağlık hizmeti, çevre koşullarının iyileştirilmesi gibi çalışmalarla bir toplumun sağlık düzeyinin yükseltilmesi.

sağlık *health* Herhangi bir hastalık ve sakatlık hâlinin olmaması, beden, ruhen ve sosyal bakımdan tam bir iyilik hâli

sağlık bakımı *health care* Bireylerin ve toplumun bedensel ve ruhsal sağlıklarını korumak, iyileştirmek için

programlı ve planlı olarak sunulan örgütsel ve teknik hizmetler.

sağlık düzeyi *health status* Bir toplumun sağlıklılığının ifadesi.

sağlık hizmeti niteliği *quality of care* Topluma sunulan koruyucu ve tedavi edici her türlü hizmetin özellikleri.

sağlık hizmetleri *health services* Toplumun sağlıkla ilgili istek ve gereksinimlerini karşılamak amacıyla ülke düzeyinde örgütlenmiş kurumlar tarafından gerçekleştirilen hizmetler.

sağlık politikası *health policy* Sağlık hizmetlerinin örgütlenme modeli, finans kaynakları, kullanılacak insan gücünün tür ve nitelikleri, hizmetin sunuluş biçimi gibi konularda üst düzeyde belirlenen ilke ve kuralların tümü.

sağlık sistemi *health system* Bir toplumun sağlık düzeyini yükseltmek amacıyla sunulan ve toplum tarafından kullanılan tüm etkinlikler.

sağlık yönetimi *health management* Sağlık hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi, işletilmesi, eş güdümü, denetlenmesi ve değerlendirilmesi etkinliklerinin bütünü.

sağlıklı davranış *healthy behavior* Hastalık ve ölümleri azaltabilen sağlıklı yaşam biçimi uygulamaları veya davranışları.

sanal gerçeklik *virtual reality* Bilgisayar teknolojisi kullanılarak nesnelerin var olduğu duygusunu veren, üç boyutlu ve etkileşimli bir dünya (çevre) yaratılması.

sanal hasta *virtual patient* Metinle (olgu) sınırlı veya etkileşimli olarak tasarlanmış ekran temelli hasta uygulamaları.

seçmeli *elective* Zorunlu olmayan. *krş. seçmeli program*

seçmeli program *elective programme* Öğrencilere zorunlu tıbbi dersleri içermeyen kendi seçimleri olan konular veya projeleri seçme fırsatının verildiği eğitimsel program.

SH Simulated Patient (SP), Standardized Patient (SP) “Simüle Hasta / Standart Hasta” teriminin Türkçe kısaltması.

sınama assessment Eğitimde öğretme ve öğrenmenin etkisinin belirlenmesi amacıyla söz konusu eğitimle ilgili verilerin toplanması, analiz edilmesi ve yorumlanması sistematik süreçlerini içeren olgusal veya sayımsal işlem.

sınanan examinee Bir sınama uygulamasında uygulamanın hedef kişisi, sınav olan kişi

sınav examination Kişilerin bilgi, beceri veya tutumlarının derecesini veya düzeyini anlamak için yapılan yoklama.

sınav olan kişi examinee sınanan

sınayan examiner Ölçme ve değerlendirme uygulamasını gerçekleştiren (kişi). **ayırtman**

simülasyon simulation Kişilerin uygulamak, öğrenmek, değerlendirmek, test etmek, sistem ve/veya insan eylemlerini anlamak için gerçek bir olaya benzer deneyim yaşamasına olanak sağlayan bir durum veya ortam yaratan teknik. benzetim *krş. simülator*

simülasyon gerçekliği simulation fidelity Belirli bir simülasyon uygulamasının gerçek duruma benzerlik derecesi. “low-medium-high fidelity: düşük-orta-yüksek gerçeklikli”

simülator simulator Simülasyonu gerçekleştirmeye yarayan düzenek, cihaz, bilgisayar programı veya sistem. *krş. simülasyon*

simüle hasta simulated patient, SP Gerçek bir hastayı (yalnızca öyküsünü değil, beden dili, fizik bulguları, duygusal ve kişilik özelliklerini de ortaya koyarak) her görüşmede tutarlı biçimde sunmak üzere eğitilmiş gerçek hasta veya sağlıklı birey.

SMG Continuing Professional Development, CPD “Sürekli Mesleki Gelişim” teriminin Türkçe kısaltması.

sonuç outcome ürün

sonuç temelli eğitim outcome-based education ürün temelli eğitim

soru analizi item analysis madde analizi

soru bankası *item-bank* Test sorularının hazırlanması, toplanması, biriktirilmesi, sınava seçilmesi, analizi vb. işlevleri olan genellikle elektronik ortam.

sosyal güvenilirlik *social accountability* Tıp Fakültelerinin eğitim, araştırma ve sağlık hizmeti etkinliklerini toplumun, bölgenin ve/veya görev yapmak zorunda oldukları ulusun öncelikli sağlık sorunlarına yönlendirmeye yöneltme yükümlülüğü. **hesap verebilirlik, güvenilirlik**

sosyal sorumluluk *social responsibility* Toplumun gereksinimlerine yanıt verme görevinin farkında olma durumu.

sosyal yanıt verebilirlik *social responsiveness* Toplumun gereksinimlerine önem ve öncelik veren davranış biçimi.

sözlü sınav *oral examination* Sorulan sorulara sözlü yanıt verilmesi gereken sınav.

standart *standard* ölçün

standart belirleme *standard setting* ölçüt belirleme

standart hasta *standardized patient, SP* Gerçek bir hastayı (yalnızca öyküsünü değil, beden dili, fizik bulguları, duygusal ve kişilik özelliklerini de ortaya koyarak) görüşmeden görüşmeye geçişmeyen ve tutarlı biçimde sunmak üzere eğitilmiş gerçek hasta veya sağlıklı birey.

standart katılımcı *standardized participant, SP*
1. Bir senaryo içerisinde hasta dışında kalan ve gereğince kendisine tanımlanan davranışları göstermek üzere eğitim almış kişi (hasta yakını, personel, sağlık çalışanı). 2. Sağlık dışında bir alanda yürütülen simülasyon uygulamasında yer alan, senaryoda tanımlı kişiyi canlandırmak üzere eğitim almış kişi.

standart sözlü sınav *standardized oral examination, SOE* Hekimin gerçekçi hasta olguları kullanılarak hazırlanmış standart soruları yönelterek uyguladığı bilgi sınavı.

STE *Continuing Medical Education, CME*

“Sürekli Tıp Eğitimi” teriminin Türkçe kısaltması.

sunum *lecture* Bilgiyi öğrenen konumundaki kişiyi, görsel ve işitsel araçlar kullanarak aktarma süreci.

sunuş yoluyla öğretim *expository teaching* Belirli bir konudaki temel kavram, ilke ve genellemelerin ardışıklık ilkesine göre öğrencilere açıklanarak aktarılması ve interaktif yöntemlerle pekiştirilerek ve anlamlandırılarak öğrenciye kazandırılması yoluyla öğretim.

sürekli mesleki gelişim *continuing professional development, CPD* Mesleki alanda kendini geliştirme ve sosyal yetkinlik, yönetsel beceri gibi tıp dışı alanlarda da yeterliğin geliştirilmesini amaçlayan eğitim etkinlikleri.

sürekli tıp eğitimi *continuing medical education, CME* Hekimlerin bilgi, beceri ve mesleki yeteneklerini geliştirmeyi, pekiştirmeyi ve uygulamayla ilgili ilişkilerini sürdürmeyi amaçlayan; örgün eğitim etkinlikleri dışındaki eğitim etkinlikleri. *krş. sürekli mesleki gelişim, SMG*

T

takım çalışması *teamwork* Farklı yetkinliklere ve görüşlere sahip bireylerin belirlenen ortak hedeflere etkin şekilde ulaşmak amacıyla bir araya gelerek güç, emek ve bilgilerini birleştirmesi.

takıma dayalı öğrenme *team-based learning, TBL* Kalabalık sınıflarda çok sayıda küçük öğrenci takımının aynı ortamda çalıştırılmasıyla uygulanan öğrenci merkezli aktif eğitim yöntemi.

tam öğrenme *mastery learning* Öğrenenin konuya hâkim olması için küçük gruplarda yeterli zaman ve bireyselleştirilmiş geri bildirim verilerek bilgisini iletmesine olanak tanıyan öğretim felsefesi.

tamamlayıcı öğretim *remedial instruction* Öğrenme eksikliklerini gidermek için yapılan ek eğitim çalışmaları.

tanı *diagnosis* Bir sorun veya klinik durum karşısında elde edilen verilerden yola çıkarak varılan sonuç, tanı koyma.

tartışma *discussion* Bir sorun karşısında farklı fikirlerin veriler, gerekçeler ve olaylar üzerinden aktarılması ve değerlendirilmesi.

taska dayalı öğrenim *task-based learning, TBL* taska dayalı öğrenme

taska dayalı öğrenme *task-based learning, TBL* Klinik tıp eğitimi döneminde uygulanması önerilen, probleme dayalı öğrenim, entegre sistemi multidisipliner öğretme ve öğrenme bakış açısıyla kaynaştıran, farklı disiplinlerin zengin öğrenme fırsatlarını öğrenciyeye sunan eğitim modeli. taska dayalı öğrenim

taydaş *peer* akran

TDÖ (I) *task-based learning, TBL* “Taska Dayalı Öğrenim” teriminin Türkçe kısaltması.

TDÖ (II) *task-based learning, TBL* “Taska Dayalı Öğrenim” teriminin Türkçe kısaltması.

TDÖ (III) *team-based learning, TBL* “Takıma Dayalı Öğrenim” teriminin Türkçe kısaltması.

tek meslekli *uniprofessional* Tek meslek grubuna yönelik, tek meslek grubunu ilgilendiren.

teknik beceriler *technical skills* Sağlık alanında, belirli bir tıbbi görevi başarmak için gereken bilgi, beceri ve yeti. ör.damar yolundan ilaç uygulama becerisi. *krş.* **teknik olmayan beceriler**

teknik olmayan beceriler *non-technical skills* Sağlık alanında, belirli bir tıbbi görevi başarmak için gereken ve teknik beceriler dışında kalan (iletişim, liderlik, takım çalışması, durumsal farkındalık, karar verme, kaynak yönetimi, güvenli uygulama, olumsuz olayın en aza indirilmesi/azaltılması ve profesyonellik) beceriler. *krş.* **teknik beceriler**

temel sağlık hizmetleri *primary health care* Pratik temellere oturmuş, bilimsel ve sosyal açıdan kabul edilebilir yöntemler ve teknoloji kullanılarak yapılan, bireylerin veya ailelerin tam katılımını sağlayabilecek ve kabul edilebilecek bir maliyette olan, evrensel düzeyde ulaşılabılır sağlık hizmetleri.

temel tıp bilimleri *basic medical sciences* Klinik

tıp eğitimi için gerekli temel bilgileri içeren bilimler.

tersyüz edilmiş sınıf *flipped classroom* tersyüz sınıf

tersyüz sınıf *flipped classroom* Öğrencilerin bilgi edinme gibi temel düzeyde beceri gerektiren görevleri sınıf dışında ve ders öncesinde, ilgili uygulama, problem çözüme, yaratıcılık gibi üst düzey becerileri gerektiren görevleri ise sınıfta ve öğretmen rehberliğinde gerçekleştirdikleri eğitim yöntemi. **tersyüz edilmiş sınıf**

test maddesi *item* Bir ölçme veya sınavda aracında yer alan, önerme veya soruların her biri.

tıbbi bilişim *medical informatics* Sağlık hizmetinin iyileştirilmesi ve hastaların daha nitelikli bakım almasını sağlamak için hem tıp hem de bilgisayar bilimlerindeki becerilerin bir araya geldiği bilim dalı.

tıp eğitimcisi *medical educator* Tıp eğitimi süreçlerinde yer alan eğitici. *krş.* **tıp eğitimi, tıp eğitimcisi**

tıp eğitimcisi *medical educationist* Tıp eğitimi alanında uzman kişi. *krş.* **tıp eğitimi, tıp eğitimcisi**

tıp eğitimi *medical education* Bir kişinin tıp uygulamalarını yapma yetkinliğine ulaşması için bilgi, beceri, deneyim, özellik, sorumluluk ve değerlerin bütünleşmesini içeren öğrenme-öğretme süreci. *krş.* **tıp eğitimcisi, tıp eğitimcisi**

tıp fakültesi *medical school* Mezuniyet öncesi ve sonrası tıp eğitimi programları uygulayan yüksek öğretim kurumu.

tıpta insan bilimleri *humanities in medicine* Tıp ve tıp eğitiminde edebiyat, tarih, felsefe, etik, sosyoloji, antropoloji, sanat, psikoloji gibi insan odaklı alanları içeren disiplinler arası bir yaklaşım. *krş.* **insan bilimlerinde tıp**

topluluk *community* Nitelikleri bakımından bir bütün oluşturan kimselerin hepsi, topluluğu.

toplum hekimliği *community medicine* Bir toplumu oluşturan herkesin bedence, ruhça ve sosyal yönden tam iyilik hâlinde olması için kişiye ve sosyal çevre dâhil tüm çevreye yönelik önlemlerin bütüncül bir

yaklaşımın planlanması ve uygulanmasını ilke alan görüş, halk sağlığı

toplum yönelimli eğitim *community-oriented education* Eğitim programı ve hedeflerinin toplumun öncelikli sağlık sorunlarına göre yapılandırılması.

topluma dayalı eğitim *community-based education, CBE* Eğitim etkinliğinin belirli bir bölümünün toplumun içinde gerçekleştiği eğitim programı.

toplumsal sorumluluk *social accountability* sosyal sorumluluk

tutum *attitude* Tutulan yol, tavır.

tümel değerlendirme *holistic assessment* bütüncül değerlendirme

tümel değerlendirme *portfolio assessment* gelişim dosyası değerlendirme

U

ustalık *mastery* Bir şeyde tam denetime, tekniğe veya üstün beceriye sahip olma veya sergileme.

uygulama *practice* alıştırma

uzaktan eğitim *distance education* Amaç, hedef, süre ve çıktısı belirlenmiş eğitim programının çevrim içi yöntemler veya farklı yollarla farklı mekânlarda olan kişilere ulaştırılmasıyla yürütülen eğitim.

uzmanlık eğitimi *residency* Belirli bir alanda yeterlik ve yetkinlik kazandırma amacıyla planlanmış olan eğitim programı.

uzun olgu *long case* Bir klinik sorunun neden, süreç ve sonuçlarını içeren eğitim materyali.

Ü

ürün *outcome* Bir tutum veya davranışın ortaya çıkardığı sonuç veya kazanım.

ürün temelli eğitim *outcome-based education* Girdiler veya süreçlerden çok, belirlenen hedeflere yönelik oluşan çıktılara odaklanan eğitim yaklaşımı, sonuç temelli eğitim.

üstbilis *metacognition* Kişinin kendi düşünme

süreçlerinin farkında olması ve bu süreçleri kontrol edebilmesi. **bilisötesi**

V

verimlilik *efficiency* Zaman ve kaynakları yerinde kullanarak bir görevi tamamlayabilme veya sonuç elde etme.

Y

yanlılık *bias* Taraf tutma, ön yargılı yaklaşma.

yanıtsıcı düşünme *reflective thinking* Öğrenenin kendi deneyimleriyle bilgiler edinmesi, bu bilgileri kullanması, yeni bilgilerle ilişkilendirmesi ve kendini değerlendirmesi. *krş. yanıtsıma*

yanıtsıma *reflection* Bir süreç sonrasında o süreçte yaşanan durum ve duyguları gözden geçirerek sonuçlarını değerlendirme ve bir sonraki süreçte neler yapılabileceğini belirtme, refleksiyon. *krş. yanıtsıcı düşünme*

yapıcı geri bildirim *constructive feedback* Bir eylem veya olgunun olumlu ve geliştirilebilecek noktalarını ortaya koymayı ve alıcının gelişimini sağlamayı amaçlayan geri bildirim. *krş. geri bildirim*

yapılandırılmış klinik sınav *objective structured clinical examination, OSCE* Klinik bilgi/beceri veya mesleki becerilerin ölçme ve değerlendirilmesinde kullanılan, istasyon veya istasyonlardan oluşan sınav veya sınama düzeneği. **nesnel örgün klinik sınav, NÖKS, nesnel yapılandırılmış klinik sınav, NYKS, yapılandırılmış klinik sınav, YKS, yapılandırılmış objektif klinik sınav, YOKS**

yapılandırılmış objektif klinik sınav *objective structured clinical examination* yapılandırılmış klinik sınav

yaşam boyu öğrenme *life-long learning* İnsanın hayatı boyunca bilgiye ulaşma ve kendini geliştirmeye devam etmesi.

yaşam kalitesi *quality of life* Birey veya toplumun genel refah düzeyi.

yaşantısal öğrenme *experiential learning* deneyerek öğrenme

yazılı yoklama *essay test* Yanıtların uzun anlatımlar şeklinde yazılmasının istendiği sınav yöntemi.

yazılı, kompozisyon türü *essay* Konuyu etkili ve düzgün bir biçimde anlatmak için yaptırılan yazılı çalışma.

yerinde simülasyon *in-situ simulation* Gerçek çalışma ortamında yürütülen simülasyon.

yeterliğe dayalı eğitim *competency-based education* Öğrenenlerin beceriyi kendi hızında edinmesi ve geliştirmesine olanak sağlayan, kolaylaştırıcı ve rehberler eşliğinde yaparak öğrenmeye dayalı öğrenci merkezli eğitim yöntemi.

yeterlik *competence* Eğitim sürecinin belirli bir noktasında içerikle ilgili bilgi, beceri ve tutumları yeterli düzeyde edinmiş olma durumu.

yeterlik kurulu *board* İlgili uzmanlık eğitimini düzenleyen, programın geliştirilmesi, değerlendirilmesine yönelik standartlar belirleyen, yeterlik belgelendirmesi ve eğitim birimlerinde akreditasyon çalışmaları gerçekleştiren yapı.

yeterlik kurulu sınavı *board examination* Yeterlik kurulları tarafından gerçekleştirilen, uzmanlık eğitiminin gerektirdiği yetkinlikleri ve eğitim programı hedeflerini kapsayan, kabul edilebilir başarı düzeyinin üzerinde başarı gösteren adaylara yeterlik belgesi verilen sınav.

yetişkin eğitimi *adult education* Zorunlu okul

yaşı üzerindeki bireylere okullarda kazandırılan bilgi ve beceriler dışında veya onları zenginleştirici nitelikte bilgi ve beceriler kazandırmayı amaçlayan örgün eğitim çalışması. *krş. yetişkin eğitimi bilimi*

yetişkin eğitimi bilimi *andragogy* Eğitimi yetişkinlerin öğrenme özelliklerine göre yapılandırılarak öğrenmelerine yardımcı olmayı amaçlayan bilim ve sanat. *krş. yetişkin eğitimi*

yetkinlik *competency* Tanımlanmış bir alandaki bilgi, beceri ve tutum gerektiren görevleri tam olarak yerine getirebilme durumu.

YKS *objective structured clinical examination* “yapılandırılmış klinik sınav” teriminin Türkçe kısaltması.

YOKS *objective structured clinical examination* “yapılandırılmış objektif klinik sınav” teriminin Türkçe kısaltması.

yönder *mentor* Herhangi bir iş yerinde farklı görevlerde çalışarak deneyim kazanmış, danışan kişinin hedefine ulaşmasını sağlayacak yolu bulmasına yardımcı kimse, akıl hocası, mentor.

yönlendirme programı *orientation program* Yeni başlayanların gerekli tutum ve bilgileri edinerek ve becerileri kazanarak en kısa zamanda çalışma veya eğitim ortamına uyum göstermelerini amaçlayan program.

Z

zorunlu eğitim *obligatory education* Herkes için gerekli olan ve yasalar tarafından tanımlanan eğitim.

İngilizce - Türkçe Dizin

<i>acceptable level of performance, ALP</i>	kabul edilebilir performans düzeyi	<i>best practice</i>	en iyi uygulama yanlılık
<i>accountability</i>	güvenirlilik	<i>bias</i>	harmanlanmış öğrenme
<i>accreditation</i>	eş yetkilendirme	<i>blended learning</i>	Bloom taksonomisi
<i>achievement</i>	başarı	<i>Bloom's taxonomy</i>	belirtke tablosu
<i>achievement test</i>	başarı testi	<i>blueprint</i>	yeterlik kurulu
<i>active learning</i>	etkin öğrenme	<i>board</i>	yeterlik kurulu sınavı
<i>adult education</i>	yetişkin eğitimi	<i>board examination</i>	Bologna süreci
<i>affective domain</i>	duyuşsal alan	<i>Bologna process</i>	beyin fırtınası
<i>affiliation</i>	bağlılık	<i>brain storming</i>	bilgilendirme
<i>aim, goal</i>	amaç	<i>briefing</i>	olgu yönetimi
<i>ambulatory care</i>	ayakta sağlık hizmeti	<i>case management</i>	olguya dayalı öğrenme
<i>ambulatory care teaching</i>	ayakta sağlık hizmeti öğretimi	<i>case-based learning, CBL</i>	belgelendirme (I)
<i>analytic assessment</i>	çözümlemeli değerlendirme	<i>certification</i>	kontrol listesi
<i>andragogy</i>	yetişkin eğitimi bilimi	<i>checklist</i>	kontrol listesiyle değerlendirme
<i>appraisal</i>	değerlendirme (I)	<i>checklist evaluation</i>	kllinik stajlar
<i>apprenticeship</i>	çıraklık	<i>clerkships</i>	kllinik yeterlik
<i>assessment</i>	değerlendirme (II)	<i>clinical competence</i>	kllinik karar verme
<i>assessment</i>	sınama	<i>clinical decision-making</i>	kllinik değerlendirme sınavı
<i>assessment, 360°</i>	değerlendirme, 360° (I)	<i>clinical evaluation exercise</i>	kllinik sözlü sınav
<i>attitude</i>	tutum	<i>clinical oral examination, COE</i>	kllinik akıl yürütme
<i>augmented reality</i>	artırılmış gerçeklik	<i>clinical reasoning</i>	mesleki beceri laboratuvarı
<i>authentic assessment</i>	gerçekçi sınama etkinliği	<i>clinical skills laboratory</i>	kllinik eğitim yönlendiricisi
<i>authenticity</i>	gerçeklik	<i>clinical tutor</i>	kapalı uçlu soru
<i>basic medical sciences</i>	temel tıp bilimleri	<i>closed-ended question</i>	koçluk
<i>bedside teaching</i>	hastabaşı eğitim	<i>coaching</i>	bilişsel alan
<i>behavior</i>	davranış	<i>cognitive domain</i>	iş birliği
<i>benchmark</i>	ölçüt imi	<i>collaboration</i>	iş birlikteliği öğrenme
<i>benchmarking</i>	karşılaştırmalı değerlendirme	<i>collaborative learning</i>	iletişim
<i>best evidence medical education, BEME</i>	en iyi kanıt dayalı tıp eğitimi	<i>communication</i>	

<i>communication skills</i>	iletişim becerileri	<i>disease</i>	hastalık
<i>community</i>	topluluk	<i>distance education</i>	uzaktan eğitim
<i>community medicine</i>	halk sağlığı	<i>doctor</i>	doktor
<i>community-based education, CBE</i>	topluma dayalı eğitim	<i>domain</i>	alan
<i>community-oriented education</i>	toplum yönelimli eğitim	<i>e-health</i>	e-sağlık
<i>competence</i>	yeterlik	<i>e-learning</i>	e-öğrenme
<i>competency</i>	yetkinlik	<i>e-portfolio</i>	e-gelişim dosyası
<i>competency-based education</i>	yeterliğe dayalı eğitim	<i>early clinical contact education</i>	kliniikle erken karşılaşma eğitimi
<i>computer literacy</i>	bilgisayar okuryazarlığı	<i>educational</i>	eğitsel
<i>concept mapping</i>	kavram haritası	<i>educational climate</i>	eğitim iklimi
<i>constructive feedback</i>	yapıcı geri bildirim	<i>educational objectives</i>	eğitim hedefleri
<i>continuing medical education, CME</i>	sürekli tıp eğitimi	<i>educationist</i>	eğitim bilimcisi
<i>continuing professional development, CPD</i>	sürekli mesleki gelişim	<i>educator</i>	eğitici
<i>cooperative learning</i>	iş birliğiyle öğrenme	<i>efficiency</i>	verimlilik
<i>core curriculum</i>	çekirdek eğitim programı	<i>elective</i>	seçmeli
<i>counseling</i>	danışma	<i>elective programme</i>	seçmeli program
<i>course</i>	kurs	<i>empathy</i>	empati
<i>criterion</i>	kriter	<i>essay</i>	yazılı, kompozisyon türü
<i>criterion-referenced assessment</i>	ölçüte dayalı değerlendirme	<i>essay test</i>	yazılı yoklama
<i>critical appraisal</i>	eleştirel değerlendirme	<i>ethics</i>	etik
<i>curriculum</i>	eğitim programı	<i>evaluation</i>	değerlendirme (III)
<i>curriculum standards</i>	eğitim programı standartları	<i>evaluation, 360°</i>	değerlendirme, 360° (II)
<i>de-roling</i>	rolden çıkma	<i>examination</i>	sınav
<i>debriefing</i>	çözümleme	<i>examinee</i>	sınanan
<i>decision-making</i>	karar verme	<i>examiner</i>	sınayan
<i>deliberate practice</i>	amaçlı uygulamalar	<i>experiential learning</i>	deneyerek öğrenme
<i>demonstration</i>	gösterme	<i>experimental learning</i>	deneySEL öğrenme
<i>diagnosis</i>	tanı	<i>explicit curriculum</i>	örgün eğitim programı
<i>direct observation of procedural skills, DOPS</i>	işlem becerilerinin	<i>expository teaching</i>	sunuş yoluyla öğretim
<i>discipline-based approach</i>	doğrudan gözlemi	<i>extended matching questions, EMQ</i>	kapsamlı eşleştirme soruları
<i>discussion</i>	disiplin temelli yaklaşım tartışma	<i>extracurricular activities</i>	ders dışı etkinlikler
		<i>facilitator</i>	kolaylaştırıcı
		<i>faculty</i>	fakülte
		<i>faculty development</i>	eğitici gelişimi
		<i>feedback</i>	geri bildirim
		<i>Flexner Report</i>	Flexner Raporu

<i>flipped classroom</i>	tersyüz sınıf		programı
<i>formal education</i>	örgün eğitim	<i>integrated teaching</i>	entegre öğretim
<i>formative assessment</i>	biçimlendirici sınam	<i>integration</i>	bütünleşme
<i>global rating scale</i>	bütüncül değerlendirme	<i>intended curriculum</i>	istenen eğitim programı
	ölçeği	<i>interdisciplinary</i>	disiplinler arası
<i>grading system</i>	not sistemi	<i>interdisciplinary learning</i>	disiplinler arası öğrenme
<i>graduate</i>	mezun	<i>internship</i>	intörlük
<i>graduate medical education,</i>	mezuniyet sonrası tıp	<i>interprofessional</i>	meslekler arası
<i>GME, postgraduate</i>	eğitimi	<i>interprofessional</i>	meslekler arası iş birliği
<i>medical education</i>		<i>collaboration, IPC</i>	
<i>guided learning</i>	rehberli öğrenme	<i>interprofessional education,</i>	meslekler arası eğitim
<i>guidelines</i>	linik rehberler	<i>IPE</i>	
<i>guiding patient</i>	rehber hasta	<i>interprofessional learning,</i>	meslekler arası öğrenme
<i>health</i>	sağlık	<i>IPL</i>	
<i>health care</i>	sağlık bakımı	<i>item</i>	test maddesi
<i>health management</i>	sağlık yönetimi	<i>item analysis</i>	madde analizi
<i>health policy</i>	sağlık politikası	<i>item-bank</i>	soru bankası
<i>health promotion</i>	sağlığın geliştirilmesi	<i>jargon</i>	meslek dili
<i>health services</i>	sağlık hizmetleri	<i>key features</i>	anahtar özellikler
<i>health status</i>	sağlık düzeyi	<i>key features questions, KFQ</i>	anahtar özellikler soruları
<i>health system</i>	sağlık sistemi	<i>knowledge</i>	bilgi
<i>healthy behavior</i>	sağlıklı davranış	<i>leadership</i>	liderlik
<i>heuristic</i>	buldurucu	<i>learned curriculum</i>	öğrenilen eğitim
<i>heuristic</i>	buluşsal		programı
<i>hidden curriculum</i>	örtük eğitim programı	<i>learner</i>	öğrenen
<i>Hippocratic oath</i>	Hipokrat andı	<i>learner-centred education</i>	öğrenen merkezli eğitim
<i>holistic</i>	bütüncül	<i>learning</i>	öğrenme
<i>holistic assessment</i>	bütüncül değerlendirme	<i>learning environment</i>	öğrenme ortamı
<i>humanities in medicine</i>	tıpta insan bilimleri	<i>learning resources</i>	öğrenme kaynakları
<i>hybrid simulation</i>	karma simülasyon	<i>lecture</i>	sunum
<i>in-situ simulation</i>	yerinde simülasyon	<i>licensure</i>	belgelendirme (II)
<i>incidental learning</i>	rastlantısal öğrenme	<i>life-long learning</i>	yaşam boyu öğrenme
<i>independent study</i>	bağımsız çalışma	<i>long case</i>	uzun olgu
<i>individualized teaching</i>	biyelleştirilmiş öğretim	<i>make-up examination</i>	bütünleme sınavı
<i>instruction</i>	öğretim	<i>manikin, mannequin</i>	manken
<i>instructional objectives</i>	öğretim hedefleri	<i>mastery</i>	ustalık
<i>instructor</i>	eğitici	<i>mastery learning</i>	tam öğrenme
<i>integrated curriculum</i>	bütünleştirilmiş eğitim	<i>measurement</i>	ölçme

<i>medical education</i>	tıp eğitimi	<i>problems, PMP</i>	problemleri
<i>medical educationist</i>	tıp eğitimcisi	<i>peer</i>	akran
<i>medical educator</i>	tıp eğiticisi	<i>peer assessment</i>	akran sınaması
<i>medical humanities</i>	insan bilimlerinde tıp	<i>peer assisted learning</i>	akranla öğrenme
<i>medical informatics</i>	tıbbi bilişim	<i>peer evaluation</i>	akran değerlendirmesi
<i>medical school</i>	tıp fakültesi	<i>peer review</i>	akran gözden geçirmesi
<i>mentor</i>	yönder	<i>performance</i>	başarım
<i>metacognition</i>	üstbilgi	<i>performance assessment</i>	performans
<i>mini-clinical evaluation</i>	mini-klinik		değerlendirme
<i>exercise, mini-CEX</i>	değerlendirme	<i>physician</i>	hekim
<i>minimum essential</i>	minimum temel	<i>pilot study</i>	ön araştırma
<i>requirements</i>	gereksinimler	<i>planned curriculum</i>	planlanan eğitim
<i>modified essay question,</i>	modifiye edilmiş metin		programı
<i>MEQ</i>	tipi soru	<i>portfolio</i>	gelişim dosyası
<i>moulage</i>	mulaj	<i>portfolio assessment</i>	gelişim dosyası
<i>multidisciplinary</i>	çok disiplinli		değerlendirme
<i>multiple choice questions,</i>	çoktan seçmeli sorular,	<i>portfolio-based learning</i>	gelişim dosyası temelli
<i>MCQ</i>	ÇSS		öğrenme
<i>multi-professional</i>	çok meslekli	<i>practice</i>	alıştırma
<i>multisource evaluation</i>	çok kaynaklı değerlendirme	<i>prebriefing</i>	ön bilgilendirme
<i>multisource feedback</i>	çok kaynaklı geri bildirim	<i>pretest</i>	ön test
<i>needs analysis</i>	gereksinim çözümlemesi	<i>prevention</i>	koruma
<i>non-technical skills</i>	teknik olmayan beceriler	<i>preventive medicine</i>	koruyucu hekimlik
<i>norm referenced</i>	norm dayanaklı	<i>primary health care</i>	temel sağlık hizmetleri
<i>objective</i>	hedef	<i>primary medical care</i>	birinci basamak tedavi
<i>objective structured clinical</i>	yapılandırılmış klinik		hizmetleri
<i>examination, OSCE</i>	sınav	<i>problem solving</i>	problem çözme
<i>obligatory education</i>	zorunlu eğitim	<i>problem-based learning,</i>	probleme dayalı öğrenim
<i>observational learning</i>	gözlem yoluyla öğrenme	<i>PBL</i>	
<i>open-ended question</i>	açık uçlu soru	<i>procedure</i>	işlem
<i>oral examination</i>	sözlü sınav	<i>professional ethics</i>	meslek etiği
<i>organ-based teaching</i>	organ temelli öğretim	<i>professionalism</i>	profesyonizm
<i>orientation program</i>	yönlendirme programı	<i>program development</i>	program geliştirme
<i>outcome</i>	ürün	<i>program evaluation</i>	program değerlendirme
<i>outcome-based education</i>	ürün temelli eğitim	<i>progress test</i>	gelişim sınavı
<i>output</i>	çıktı	<i>project based learning</i>	proje tabanlı öğrenme
<i>patient instructor</i>	eğitici hasta	<i>psychomotor domain</i>	psikomotor alan
<i>patient management</i>	hasta yönetimi	<i>public health</i>	halk sağlığı

<i>qualitative</i>	nitel	<i>social responsibility</i>	sosyal sorumluluk
<i>quality assurance</i>	kalite güvencesi	<i>social responsiveness</i>	sosyal yanıt verebilirlik
<i>quality improvement</i>	nitelik geliştirme	<i>speak up</i>	dillendirme
<i>quality of care</i>	sağlık hizmeti niteliği	<i>standard</i>	ölçün
<i>quality of life</i>	yaşam kalitesi	<i>standard setting</i>	ölçüt belirleme
<i>quantitative</i>	nicel	<i>standardized oral</i>	standart sözlü sınav
<i>rating scale</i>	değerlendirme ölçeği	<i>examination, SOE</i>	
<i>reflection</i>	yansıtma	<i>standardized participant, SP</i>	standart katılımcı
<i>reflective thinking</i>	yansıtıcı düşünme	<i>standardized patient, SP</i>	standart hasta
<i>reliability</i>	güvenirlilik	<i>subject-based teaching</i>	konu temelli öğretim
<i>remedial instruction</i>	tamamlayıcı öğretim	<i>task trainer, part-task</i>	parça görev eğiticisi
<i>research</i>	araştırma	<i>trainer, partial task trainer</i>	
<i>residency</i>	uzmanlık eğitimi	<i>task-based learning, TBL</i>	taska dayalı öğrenim
<i>resident</i>	araştırma görevlisi	<i>teach back</i>	geri öğretme
<i>role play, role playing</i>	rol oynama	<i>teacher-centred education</i>	öğreten merkezli eğitim
<i>role playing</i>	oyunlaştırma	<i>team-based learning, TBL</i>	takıma dayalı öğrenme
<i>rubric</i>	puanlama yönergesi	<i>teamwork</i>	takım çalışması
<i>scale</i>	ölçek	<i>technical skills</i>	teknik beceriler
<i>self regulated learning</i>	öz düzenleyici öğrenme	<i>true-false item</i>	doğru-yanlış tipi test maddesi
<i>self-assessment</i>	öz değerlendirme	<i>tutor</i>	eğitim yönlendiricisi
<i>self-directed learning</i>	kendi kendine öğrenme	<i>uniprofessional</i>	tek mesleki
<i>short-answer questions, SAQ</i>	kısa yanıtli sorular	<i>validation</i>	geçerleme
<i>simulated patient, SP</i>	simüle hasta	<i>validity</i>	geçerlilik
<i>simulation</i>	simülasyon	<i>venting</i>	havalanma
<i>simulation fidelity</i>	simülasyon gerçekliği	<i>virtual patient</i>	sanal hasta
<i>simulator</i>	simülatör	<i>virtual reality</i>	sanal gerçeklik
<i>skill</i>	beceri	<i>workplace-based assessment</i>	iş ortamında değerlendirme
<i>small group teaching</i>	küçük grupta öğretim		
<i>social accountability</i>	sosyal güvenirlilik		

KAYNAKLAR

1. Accreditation Council for Graduate Medical Education (ACGME) and American Board of Medical Specialties (ABMS). (2000) Toolbox of Assessment Methods, Version 1.1.
2. Akarenet. (Eylül 2011). Uzaktan Eğitim (E-Learning ya da E-Öğrenme) Nedir?, 25 Mayıs 2017 tarihinde <http://akarenet.com/blog/makaleler/7/uzaktan-egitim-e-learning-ya-da-e-ogrenme-nedir-.aspx> ağ adresinden erişildi.
3. Aktan, C. C. (1999). 2000'li Yıllarda Yeni Yönetim Teknikleri: Stratejik Yönetim, İstanbul: Simge Matbaacılık.
4. Balcı, A. (2010). Açıklamalı Eğitim Yönetimi Terimleri Sözlüğü, (2. Baskı), Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
5. Barrows H.S. (1993). An Overview of the Uses of Standardized Patients for Teaching and Evaluating Clinical Skills. AAMC. Acad Med, 68(6),443-51.
6. Boelen, C. Heck, J. (1995). Defining and Measuring the Social Accountability of Medical Schools, World Health Organization. Division of Development of Human Resources for Health (WHO/HRH/95.7.). 19 Mayıs 2017 tarihinde http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/59441/WHO_HRH_95.7.pdf;sequence=1&isAllowed=y ağ adresinden erişildi.
7. Cevizci, A. (2010) Eğitim Sözlüğü, (1. Baskı), İstanbul: Say Yayınları.
8. Demirel, Ö. (2007). Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme, Ankara: Pegem.
9. Demirel, Ö. (2010). Eğitim Sözlüğü, (geliştirilmiş 4. baskı), Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
10. Ellaway R., Haig A., Dozier M. ve diğerleri, Medical Education Taxonomy Research Organization (METRO) First Phase Project Report. (2003). 4 Kasım 2017 tarihinde http://www.academia.edu/1633700/Medical_Education_Taxonomy_Research_Organization_METRO_First_Phase_Project_Report adresinden erişildi.
11. Erkuş, A. (2014). Psikolojide ölçme ve ölçek geliştirme, Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
12. Frei, E. Stamm, M. Buddeberg-Fischer, B. (2010). Mentoring programs for medical students - a review of the PubMed literature 2000 – 2008, BMC Medical Education, 10:32.
13. Global Consensus for Social Accountability of Medical Schools. (Aralık 2010). 23 Ocak 2018 tarihinde <http://healthsocialaccountability.sites.olt.ubc.ca/files/2011/06/11-06-07-GCSA-English-pdf-style.pdf> ağ adresinden erişildi.
14. Güneş, H. (2015). Eğitim Bilimleri Terimleri Sözlüğü, (1. Baskı), Ankara: Ütopya Yayınevi.
15. Horsley T, Hyde C, Santesso N, Parkes J, Milne R, Stewart R. (2011). Teaching critical appraisal skills in healthcare settings. Cochrane Database of Systematic Reviews, Issue 11. Art. No.: CD001270. DOI: 10.1002/14651858.CD001270.pub2.
16. Lindgren, S. Karle, H. (2011). Social accountability of medical education: Aspects on global accreditation. Medical Teacher 33(8):667-72. doi: 10.3109/0142159X.2011.590246.
17. Lopreiato J O. (2016). Healthcare Simulation Dictionary. Rockville, MD: Agency for Healthcare Research and Quality; AHRQ Publication No. 16(17)-0043. 23 Nisan 2018 tarihinde https://www.ahrq.gov/sites/default/files/publications/files/sim-dictionary_0.pdf ağ adresinden erişildi.

18. Magzoub, M.E.M.A. Schmidt, H. G. (2000). A Taxonomy of Community-based Medical Education. *Academic Medicine: Volume 75 - Issue 7 - 699–707*.
19. MedEdWorld Glossary. (t.y.). 28 Nisan 2017 tarihinde <https://www.mededworld.org/Glossary.aspx> adresinden erişildi.
20. Miller, M., Linn, R. and Gronlund, N. 2009. *Measurement and assessment in teaching*, (10th ed.), Boston, MA: Pearson.
21. Oğuzkan, F. (1974). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Ankara : Türk Dil Kurumu Yayınları.
22. Öztekin, Z. (1998). *Halk Sağlığı Sözlüğü*, Ankara: T.C. Sağlık Bakanlığı.
23. Redhouse. (2010). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, (1. Baskı), İstanbul: Sev Matbaacılık Yayıncılık
24. Sayek, İ. (2016). *Tıp Eğitici El Kitabı*, Ankara: Güneş Tıp Eğitim Kitabevi.
25. Swanwick, T. (2010). *Understanding Medical Education: Evidence, Theory and Practice*, (2nd Ed), Wiley-Blackwell.
26. Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük. (t.y.). 29 Ekim 2017 tarihinde http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts ağ adresinden erişildi.
27. Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe sözlük* (10. bs.). Ankara: Türk Dil Kurumu.
28. University of South Florida, Health Online. (t.y.) 9 Eylül 2017 <https://www.usfhealthonline.com/resources/key-concepts/what-is-medical-informatics/> ağ adresinden erişildi.
29. Wojtczak, A. (2003). *Glossary of Medical Education Terms*. AMEE Occasional Paper No 3. Dundee: AMEE.
30. World Federation for Medical Education (WFME). (2015). *Global Standards for Quality Improvement: Continuing Professional Development of Medical Doctors*. Denmark. WFME.
31. World Health Organization. (2010). *Framework for action on interprofessional education and collaborative practice*, Geneva: WHO Press.
32. Yüksek Öğretim Kurulu. (2014). *Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi - Ulusal Çekirdek Eğitim Programı*, 01 Kasım 2017 tarihinde http://www.yok.gov.tr/documents/10279/27821052/tip_fakultesi_cekirdek_egitim_mufredati.pdf ağ adresinden erişildi.

Yazarlar**Doç. Dr. S. Ayhan Çalışkan****ayhanca@gmail.com**

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1992 yılında mezun oldu. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Doktora Programını “Pratisyen Hekimin Bilmesi ve Yapabilmesi Gereken Laboratuvar Becerilerin Belirlenmesi” teziyle 2003 yılında bitirdi. 2008 yılında FAIMER® bursunu kazandı ve 2010 yılında “Fellowship” belgesiyle bu programı tamamladı. 2012-2014 yıllarında Suudi Arabistan King Saud Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı’nda Öğretim Üyesi ve “Clinical Skills and Simulation Center” Bölüm başkanı olarak görev aldı. 2013 yılında Tıp Eğitimi Doçenti unvanı alan Çalışkan, 1999 yılından beri Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalında çalışmaktadır.

Prof. Dr. Berna Musal**berna.musal@deu.edu.tr**

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1982 yılında mezun oldu. 1993 yılında Halk Sağlığı uzmanlığını, 1996 yılında Doçent, 2002 yılında Profesör unvanını aldı. 2000 yılında Hollanda Maastricht Üniversitesinde “Master of Health Professions Education (MHPE)” programını tamamladı. 2002 yılında altı ay süreyle ABD’de Southern Illinois School of Medicine Tıp Eğitimi Anabilim Dalında FAIMER® bursuyla çalıştı. 2004-2008 ve 2016-2017 yılları arasında Tıp Eğitimi Geliştirme Derneği (TEGED) yönetim kurulu başkanlığı, 2008-2016 yılları arasında Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu (UTEAK) üyeliği ve Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu başkanlığı görevini üstlendi. 2016 yılından bu yana UTEAK başkan yardımcılığı görevini sürdürmektedir. Halen, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Melih Elçin**melcin@hacettepe.edu.tr**

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1991 yılında mezun oldu. Aile hekimliği uzmanlık eğitimini 1999 yılında tamamladı. 2000 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalında öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. 2005 yılında New York Mount Sinai School of Medicine’da dört ay Standart Hastalar üzerine çalıştı. 2007 yılında Eğitim Programları ve Öğretim Yüksek Lisans programını tamamladı. 2006 yılında yardımcı doçent, 2008 yılında tıp eğitimi doçenti, 2015 yılında profesör oldu. 2006 yılından bu yana Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı Başkanlığını sürdürmektedir.

Prof. Dr. Erol Gürpınar

erolgurpinar@hotmail.com

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesinden 1997 yılında mezun oldu. Sağlık Bakanlığına bağlı Sağlık Ocağında pratisyen hekim olarak çalıştı. 1999 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda başladığı uzmanlık eğitimini 2003 yılında tamamladı. 2007 yılında Tıp Bilişimi, 2009 yılında da Tıp Eğitimi Yüksek Lisans eğitimlerini bitirdi. 2010 yılında Doçent, 2015 yılında Profesör olan Gürpınar, halen Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Doç. Dr. Levent Altıntaş

leventaltintas@gmail.com

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1992 yılında mezun oldu. Mecburi hizmetini Van Bahçesaray ilçesinde tamamladı. 1993-1998 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Toplum Hekimliği Merkezinde görev aldı ve Halk Sağlığı Doktora eğitimini tamamladı. 2002-2016 yıllarında Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak çalıştı. 2014-2016 döneminde Tıp Eğitimi Geliştirme Derneği Başkanlığı görevini yürüttü. 2015 yılında Tıp Eğitimi Doçenti unvanı alan Altıntaş 2016 yılından bu yana Acıbadem Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı'nda çalışmaktadır.

Teşekkür

Tıp Eğitimi Terimleri Sözlüğü'nün hazırlanması sırasında büyük katkı sağlayan Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Dr. Sıla Elif Törün ve Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi 3. sınıf öğrencisi Ahmet Giray Yardımcı'ya teşekkür ederiz.

SÖZLÜK DERGİSİ ARŞİV SAYILARI

2008 YILI (Cilt 1)

ÇOCUK ACIL TIP VE YOĞUN BAKIM TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 1 Ocak 2008)

Doç. Dr. Agop Çıtak
Dr. Ayşe Berna Anıl
Yrd. Doç. Dr. Demet Demirkol
Dr. Deniz Tekin
Dr. Esra Şevketoğlu
Doç. Dr. Hayri Levent Yılmaz
Doç. Dr. Murat Duman
Prof. Dr. Metin Karaböcüoğlu

Dr. Nilgün Erkek-Atay
Doç. Dr. Nurettin Onur Kutlu
Dr. Nilüfer Yalındağ-Öztürk
Dr. Şükrü Pakso
Dr. H. Tarkan İkizoğlu
Yrd. Doç. Dr. Tolga F. Köroğlu
Dr. Okşan Derinöz
Doç. Dr. Mehmet Boşnak
Dr. Eylem Ulaş-Saz

YENİDOĞAN TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Ek Sayı 1 2008)

Prof. Dr. Rahmi Örs

GÖĞÜS HASTALIKLARI TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 2 Nisan 2008)

Doç. Dr. Münire Gökarmak

EPİDEMİYOLOJİ VE DEMOGRAFİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Ek Sayı 2 2008)

Doç. Dr. G. Nural Bekiroğlu

ÇOCUK HEMATOLOJİSİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 3 Temmuz 2008)

Prof. Dr. Davut Albayrak
Doç. Dr. Canan Uçar-Albayrak

2011 YILI (Cilt 2)

KOZMETOLOJİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 1 Mart 2011)

http://www.logos.com.tr/PDF/Kozmetoloji_sunus.pdf

Prof. Dr. Yasemin Yazan
Doç. Dr. Ecz. Alb. Ayhan Savaşer
Prof. Dr. Ecz. Alb. Yalçın Özkan

ADLI TIP TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 2 Haziran 2011)

<http://www.logos.com.tr/PDF/adlitip.pdf>

Doç. Dr. Gürol Cantürk

PARAZİTOLOJİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 3 Eylül 2011)

<http://www.logos.com.tr/PDF/parazitoloji.pdf>

Prof. Dr. Gülendame Saygı

ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 4 Aralık 2011)

<http://www.logos.com.tr/PDF/cocukistismar.pdf>

Prof. Dr. Ufuk Beyazova
Prof. Dr. Figen Şahin

2012 YILI (Cilt 3)

BASKETBOL-VOLEYBOL-HENTBOL TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 1 Mart 2012)

<http://www.logos.com.tr/PDF/sporterimleri.pdf>

Doç. Dr. Cengiz Arslan
Yrd. Doç. Dr. Yüksel Savuncu
Yrd. Doç. Dr. Murat Şenyuva
Okutman Selçuk Erhan
Özgür Karataş

ANALİZ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 2 Haziran 2012)

<http://www.logos.com.tr/PDF/analiz.pdf>

Prof. Dr. Ecz. Bengi Uslu
Uzm. Kim. Mehmet Gümüştas
Doç. Dr. Ecz. Alb. Ayhan Savaşer
Prof. Dr. Ecz. Alb. Yalçın Özkan
Prof. Dr. Ecz. Sibel A. Özkan

İNFEKSİYON HASTALIKLARI TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 3 Eylül 2012)

<http://www.logos.com.tr/PDF/infeksiyon.pdf>

Prof. Dr. Ahmet Kalkan, Prof. Dr. Mustafa Kaplan

ÇOCUK ENDOKRİNOLOJİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 4 Aralık 2012)

<http://www.logos.com.tr/PDF/cocukend.pdf>

Prof. Dr. Zerrin Orbak, Dr. Kezban Karabağ

2013 YILI (Cilt 4)

ÇOCUK ALERJİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 1 Mart 2013)

<http://www.logos.com.tr/PDF/cocukalerji.pdf>

Prof. Dr. Nihat Sapan
Prof. Dr. Dost Zeyrek
Doç. Dr. Suna Aslısoy
Doç. Dr. Arzu Babayığıt
Doç. Dr. Ferhat Çatal
Doç. Dr. Figen Gülen
Doç. Dr. Özlem Keskin
Doç. Dr. Emin Mete

Doç. Dr. Emin Özkaya
Doç. Dr. Serap Özmen
Doç. Dr. Özge Yılmaz
Yrd. Doç. Dr. Yakup Canitez
Prof. Dr. Esen Demir
Doç. Dr. Ahmet Akçay
Doç. Dr. Metin Aydoğan
Doç. Dr. Demet Can

Doç. Dr. Duygu Erge
Doç. Dr. Koray Harmancı
Doç. Dr. Ercan Küçükosmanoğlu
Doç. Dr. Emine Dibeek Mısırlıoğlu
Doç. Dr. Cevdet Özdemir
Doç. Dr. Zeynep Tamay
Doç. Dr. Ayfer Yükselen

FUTBOL TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 2 Haziran 2013)

<http://www.logos.com.tr/PDF/futbolterim.pdf>

Yrd. Doç. Dr. Ercan Gür
Öğr. Gör. Faruk Akçınar

ÇOCUK ERGEN VE PSİKİYATRİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 4 Aralık 2013)

<http://www.logos.com.tr/PDF/cocukergen.pdf>

Doç. Dr. Işık Görker
Arş. Gör. Dr. Güçlü Ayaz
Arş. Gör. Dr. Nazike Ak

Prof. Dr. Ümrhan Korkmazlar
Araş. Gör. Dr. M. Araz Altay
Uzm. Kl. Psk. Berfin Bozkurt

ÇOCUK NEFROLOJİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 3 Eylül 2013)

<http://www.logos.com.tr/PDF/sozluk102013.pdf>

Prof. Dr. Ferah Gönülşen Sönmez

2014 YILI (Cilt 5)

ÇOCUK GÖĞÜS HASTALIKLARI TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 1 Mart 2014)

<http://www.logos.com.tr/PDF/cocukgogushasta.pdf>

Yrd. Doç. Dr. Müsemma Karabel
Prof. Dr. Abdülkadir Koçak
Doç. Dr. Mehmet Köse
Prof. Dr. H. Uğur Özçelik
Prof. Dr. Ayten Pamukçu
Doç. Dr. Sevgi Pekcan
Yrd. Doç. Dr. Velat Şen

Uz. Dr. Yurda Şimşek
Uz. Dr. Tuğba Şişmanlar
Prof. Dr. Nevin Uzuner
Prof. Dr. Ebru Yalçın
Doç. Dr. Özge Yılmaz
Prof. Dr. Hasan Yüksek

HEMATOLOJİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 2 Haziran 2014)

<http://www.logosyayincilik.com/logosDATA/userfiles/file/hematoloji.pdf>

Prof. Dr. İsmet Aydoğdu
Prof. Dr. Fevzi Altuntaş

SOLUNUM YOLU İLAÇLARI TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ (Sayı 3 Eylül 2014)

http://www.logosyayincilik.com/logosDATA/userfiles/file/Sozluk_Dergisi_2014_Eylul.pdf

Prof. Dr. Betül Arıca Yegın
Doç. Dr. Ayhan Savaşer
Prof. Dr. Dz. Ecz. Alb. Yalçın Özkan

RAKET SPORLARI TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 4 Aralık 2014)

http://www.logosyayincilik.com/logosDATA/userfiles/file/Sozluk_Dergisi_2014_aralik.pdf

Doç. Dr. Ercan Gür
Yrd. Doç. Dr. Ali Serdar Yücel

2015 YILI (Cilt 6)

ERGEN SAĞLIĞI TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 1 Mart 2015)

http://www.logosyayincilik.com/logosDATA/userfiles/file/Ergen_Sagligi_Terimleri.pdf

Prof. Dr. Orhan Derman
Yrd. Doç. Dr. Yaşar Durmaz

İLAÇ ANALİZLERİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 2 Haziran 2015)

http://www.logosyayincilik.com/logosDATA/userfiles/file/ilac_analizleri_terimleri.pdf

Prof. Dr. Bengi Uslu
Araş. Gör. Mehmet Gümüştaş
Araş. Gör. Burçın Bozal-Palabıyık
Prof. Dr. Ayhan Savaşer
Prof. Dr. Yalçın Özkan
Prof. Dr. Sibel A. Özkan

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Sayı 3 Eylül 2015)

http://www.logosyayincilik.com/logosDATA/userfiles/file/is_sagligi.pdf

Prof. Dr. Ali Bayat
Prof. Dr. Elçin Yoldaşcan
Prof. Dr. Ferdi Tanır
Doç. Dr. Ozan Şenkal
Semila Dostlar
Doç. Dr. Zeki Okur